

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 2024

FOR

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

Styrets vurdering av arbeidsåret 2024

Et kalenderår har en tendens til å bli et altfor kort tidsrom til å innfri de optimistiske planer vi gikk inn i året med.

Ikke kjente oppgaver og uventede utfordringer pr. 1. januar fylte også dette år en betydelig del av NOAs kapasitet.

Styrets arbeidssituasjon

Etter nyvalg og gjenvalg har NOA sikret seg et ressurssterkt og arbeidsvillig styre med bred kompetanse og god aldersspredning.

Styret har uttrykt ønske om å bli trukket inn i deler av det feltarbeid NOA bedriver såvel i skog som ved Oslofjorden. Godt samarbeid og utstrakt villighet til oppfølging av oppgaver har preget arbeidsåret. I alt er 11 styremøter gjennomført.

Feltsesongen ble åpnet i mai med møte i Sørmarka på Pål Hermansens (styremedlem) eiendom. Denne ligger nær naturødeleggelsene Karlsrudveien har påført et viktig naturområde i Marka. NOAs rettslige innsats for å få stanset dette veiprosjekt inntil reguleringsspørsmålet var avklart førte ikke frem, men har i ettertid gitt tydelige retningslinjer for hvorledes forvaltningen skal behandle prosjekter av denne art.

Junimøtet presenterte Frønsvollen som vårt viktige brohode for Markainformasjon og aktiviteter i barmarksesongen.

Verving og rekruttering

Etter årsmøtets vedtak om forsterket fokus på verving av nye medlemmer med målsetning om doubling av medlemmer i løpet av 3 år er det utarbeidet en vervestrategi som skal følges opp av en rekrutteringsgruppe med bred deltakelse fra lokallagene og representanter fra styret. Rekrutteringsgruppen etableres i 1. kvartal 2025.

NOA registrerte god medlemsvekst 1. halvår 2024, men fikk ikke tilfredsstillende effekt av den omfattende digitale juli-kampanje på sosiale medier (kostpris på kr. 500.000, kun ren annonsekostnad). Analysen og oppfølgingen av prosjektet ble gjennomført av Adseo uten fakturering i samråd med NOAs styringsgruppe. Finansieringen var etablert gjennom bidrag fra lokallag, NOA og ekstern bidragsyter. Vi takker alle bidragsytere!

Ved inngangen til februar 2025 hadde NOA et samlet medlemsantall på 13 795.

Styret konstaterer så langt at vernesaker som vekker lokalt engasjement utgjør det sterkeste og rimeligste grunnlag for rekruttering i vårt distrikt.

Søndre Sandås

Etter en konstruktiv gjennomgang med Byantikvaren (BYA) av NOAs tegningsgrunnlag for ombygging og utvidelse av låven ble prosjektet godkjent av BYA i mai 2024. Med denne godkjenning på plass gikk vi videre med vår byggmester, Løken Bygg AS for ferdigstillelse av søknad til Plan- og bygningsetaten (PBE) samt Sparebankstiftelsen DNB for finansiering.

Status ved utgangen av januar 2025 er at søknadene så langt ikke har ført frem. Sparebankstiftelsen har foreløpig ikke gitt oss tilsagn, men presisert mulighetene for ny søknad. PBE har bedt oss omprosjekttere til et redusert bygningsvolum basert på eksisterende låve ombygget til undervisningsformål med et tilbygg for toalett / teknisk rom mot øst.

Styret ser det nødvendig å følge PBEs oppfordring til omprosjektering for å kunne komme i gang med realisering av et viktig tilleggsareal i 2025. Aktivitetsnivå, skoleprosjektets utvikling og møtevirksomhet vil på et senere tidspunkt kunne gi oss grunnlag for en ny vurdering av behovet for tilbygget mot vest.

Dugnadsinnsatsen har omfattet tynning i krattvegetasjon mot nordvest og tynning av grantrær mot syd med tilhørende planting av løvtrær. Forsterket innsats med planting inngår i 2025-planene. I januar 2025 fikk vi bistand fra Bymiljøetaten til felling av gjenstående grantrær med omfattende etterfølgende ved- og ryddedugnad. Tørrgranforsyning ble hentet fra Østmarka, kløyvd og stablet under tak mot syd ved låven. Fersk ved venter på vårsol mot låvens vestvegg.

Vesentlige deler av defekt skigard er gjenoppbygget. Følges opp i 2025.

Åpen dag arrangementer, soppkontroll, opplegg for skoleklasser og barnehager samt aktivitetstilbud til mindre grupper er eksempler på bruk av Søndre Sandås. Et svært vellykket og godt besøkt Naturens julemarked ble avholdt i desember i samarbeid med andre naturorganisasjoner. Sommertreff med NOA mesterskap i hesteskokasting samt markering av merkedager for viktige bidragsytere til NOAs naturvernarbeid hører med blant arrangementer på stedet.

Et stort antall møter for administrasjon, NOA styret og lokallag (Oslo Nord), markaguppa, fjordgruppa m.fl. bekrefter et behov som dekker vesentlig mer enn de viktige arbeidsplassene for våre ansatte.

Unike naturfotografier har også i 2024 prydet veggene mot tunet på Søndre Sandås.

Skoleprosjektet videreføres

Sparebankstiftelsen DNB bekreftet i november at de viderefører sin støtte i ytterligere 3 år. En flott anerkjennelse for det arbeid som er nedlagt så langt og et godt finansielt grunnlag for videre utvikling av undervisningstilbudet. Vi ser frem til å kunne tilby bedre undervisningsmuligheter på Søndre Sandås når utendørsforhold vanskeliggjør gjennomføring i friluft.

Kontingentsaken

I mai / juni fikk NOA presentert et forslag fra Naturvernforbundet sentralt til vedtektsfestet endring av kontingentfordelingen. Forslaget innebar betydelige negative endringer for NOA og særlig de største lokallag i NOA. Såvel i lokallagene som i NOA ble det nødvendig å bruke betydelige ressurser til å synliggjøre de skadelige virkninger forslaget ville få. Etter en høringsperiode, i det vesentlige lagt til sommerferien, ble forslaget i september trukket som sak for Landsmøte i november 2024. Styret beklager at interne saker av en slik viktighet fremmes uten forutgående involvering av de sterkest berørte parter. Betydelig tid som kunne vært anvendt til vernearbeid gikk med til saksinnlegg / møter / skriv for og mot vedtektsforslaget.

Styrets erfaringer fra året 2024 tilsier at summen av ressurser som går med til årsmøter i lokal- og fylkeslag samt landsmøte hvert 2. år er så omfattende at en kritisk revisjon av regelverket bør vurderes.

Økologiske korridorer i Marka - tilgang på relevant informasjon om hogstsøknader

Etter avsluttet feltarbeid i 2024 foreligger det nå et materiale som gir grunnlag for å presentere et oppdatert forslag til hensynssoner som må etableres for å sikre / reetablere Markas biomangfold. Naturskoghogst pågår stadig og krever strakstiltak. NRK har gjennom en rekke programmer og reportasjer oppnådd å sette fokus på naturtap og skognæringens selvstyrte rammebetingelser. NOA har bidratt til faktagrunnlaget i flere av disse programmene. Økologiske korridorer som hensynssoner etter plan- og bygningsloven blir et viktig tema når Oslo kommune skal behandle sin arealplan i 2025.

Fortsatt har vi ikke lyktes med å få gjennomslag for kravet om en funksjonell, sentral innsynsløsning som gir oss reell mulighet til å reagere på hogstsøknader før tiltak iverksettes. Vår anmodning til Sivilombudet om uttalelse vedrørende mangelfull etterlevelse av Århuskonvensjonens krav til innsyn i hogstmeldinger har ikke ført frem. Klagenemnda for miljøinformasjon har imidlertid fattet enstemmig vedtak som gir oss grunnlag for krav om innsyn i hogstplaner uavhengig av søknader.

Viktige verneseire i 2025

Dammyrveien, Losby Bruk: Sammen med vårt lokallag i Lørenskog og Østmarkas Venner har dette omfattende, planlagte veianlegg på 3,8 km i kupert Østmarkaterreng vært et prioritert prosjekt å stanse. 18. september bekreftet Lørenskog kommunestyre, med klart flertall, mai-vedtaket om ikke å godkjenne dette skogsbilveiprojekt. Ivaretagelse av naturverdier og friluftsliv er tillagt avgjørende vekt. Losbys klage på kommunestyrets mai-avslag er ved inngangen av februar fortsatt til behandling hos statsforvalteren.

Etablering av et omfattende skytebaneanlegg i *Gjelleråsmarka ved Lahaugmoen* har vært bearbeidet gjennom de siste ti år. NOA har sammen med lokallagene i Groruddalen og Nittedal og engasjerte lokale krefter synliggjort de betydelige skadevirkninger realisering ville medføre. I november vedtok Lillestrøm kommunestyre å stanse prosjektet.

Miljøklagenemnda har gjennom en rekke vedtak knyttet til klagesaker innen markalovens virkeområde fattet enstemmige vedtak som klargjør i hvilken utstrekning skogeier plikter å gi innsyn hogstplaner uavhengig av om søknad er til behandling i forvaltningen. Vedtakene styrker grunnlaget for å avdekke planer om hogst i naturskog.

Oslofjorden og vassdragene

Fjordgruppas arbeid med å dokumentere Oslofjordens svært kritiske økologiske tilstand har fått økt oppmerksomhet og flere medlemmer til å engasjere seg. Sparebankstiftelsen DNB har bekreftet støtte til Naturvernforbundet over 3 år med kr. 18,3 mill. som vil styrke arbeidet såvel i fylkene langs fjorden som langs vassdragene med utløp i fjorden.

NOAs mål om en samlet plan for vern og restaurering av naturverdiene i Oslos elvedaler har nådd viktige milepæler siste år. Statsforvalteren varslet mars 2024 oppstart av verneprosess for Lysakerdalen. NOA har senere meldt inn verneforslag for Ljanselvdalen, i samarbeid med Miljøprosjekt Ljanselva, og verneforslag for Mærradalen. Byrådsavdelingen for miljø og samferdsel har bekreftet at byrådserklæringens punkt om en verneplan for elvene følges opp av byrådet. Grevlingens andre utgave i 2024 var i sin helhet viet omtale av Oslos elvedaler.

Drift og økonomi

Sekretariatet, medregnet prosjektmedarbeidere, teller ved inngangen til 2025 12 personer, med til sammen ca. 7 årsverk. Foreningens økonomi er god og gir en sikkerhet for arbeidet framover.

Regnskapet for 2024 viser et underskudd på kr 216 000, som hovedsakelig kan tilskrives utbedringer på Søndre Sandås relatert til omregulering til kontor, samt høyere lønnskostnader utenom prosjekter enn budsjettert. Underskuddet er redusert fra kr 516 000 ved inntektsføring av avsetninger Frønsvollen (kr 100 000) og av prosjektavsetning Østmarkavern (kr 200 000). Underskuddet på kr 216 000 går mot NOAs egenkapital. NOAs likviditet er god. Bankinnskudd var ved utgangen av 2024 på kr 2 822 550, av dette utgjorde egenkapital kr 1 014 500 og prosjektavsetninger kr 1 498 000. Note 10 til regnskapet spesifiserer lønns- og honorarkostnadene i NOA. Det er styrets oppfatning at NOA og prosjektene drives effektivt og kostnadsbevisst.

Kontingentandelene fra NNV til NOA for 2024 utgjorde kr 1 178 741, en økning på ca. kr 57 000. Kontingenten er fastsatt i NNVs vedtekter, og NOAs andel av betalt kontingent beregnes ut fra medlemstall i ulike kategorier og hvor mange av medlemmene som er organisert i lokallag. Medlemstallet var 13 795 ved inngangen til februar 2025, en økning på 940 medlemmer fra samme tidspunkt i 2024.

I 2024 har NOA fått kr 500 000 i driftsstøtte fra Oslo kommune og kr 173 000 fra Akershus fylkeskommune. Støtten fra Oslo kommune ble sist endret i 2017.

Årsberetning og regnskap er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapets avslutning som endrer forutsetningene eller resultatet. Regnskapet er også for 2024 ført av Jørgen Huse. Både i foreningens styre og sekretariat er det tilstrebet full likestilling.

Styret takker alle de aktive i foreningen, lokallagene og arbeidsgruppene for god innsats gjennom året som har gått. Videre en stor takk til Sparebankstiftelsen DNB, Konsul Haldor Viriks legat, Miljødirektoratet, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune for god hjelp til gjennomføring av våre prosjekter. Takk også til alle som har bidratt i enkeltsaker, prosjekter, med dugnader, pengegaver og med praktisk hjelp til vår virksomhet. En spesiell takk til Jørgen Huse for utrettelig innsats med regnskapsføringen. Tusen takk!

Søndre Sandås, 4. mars 2025

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) v/styret og daglig leder

Nikolai Norman (8. mar., 2025 22:32 GMT+1)

Georg Michael Reiss (9. mar., 2025 19:29 GMT+1)

Berit Lid Scharff

Berit Lid Scharff (9. mar., 2025 08:57 GMT+1)

Sigmund Hågvær (10. mar., 2025 22:52 GMT+1)

Håkon Eide Gundersen (8. mar., 2025 21:54 GMT+1)

NATURVERNSAKER

MARKA

Vern og restaurering

Forslag om økologiske korridorer i Marka i Oslos nye arealplan

Forslaget om økologiske korridorer i Marka, som hensynssoner for naturmiljø i henhold til plan- og bygningsloven, ble lagt ut på høring som del av revisjon av kommuneplanens arealdel i Oslo juni 2023, under det rødgrønne byrådet. Kommunevalget 2023 førte til byrådsskifte i Oslo. I det nye byrådets Hammersborgerklæring kan man lese at byrådet vil arbeide for økologiske korridorer i Marka.

Arealplanen er per mars 2025 ennå ikke fremmet for politisk behandling av byrådet, hovedsakelig som en følge av at det nye bystyreflertallet vedtok å revidere kommuneplanens samfunnsdel i 2024 før man behandler arealplanen i lys av den oppdaterte samfunnsdelen.

På nyåret 2025 ble NOA klar over at det gjennom 2024 har vært omfattende møtevirksomhet mellom Løvenskiold-Vækerø, representanter fra skognæringen og byråd for byutvikling James Stove Lorentzen. Presentasjoner tilgjengelig i elnnsyn viser at skognæringen arbeider kontinuerlig for å stanse forslaget om økologiske korridorer i arealplanen.

Signalene fra byråd for miljø og samferdsel Marit Veia er imidlertid per februar 2025 at økologiske korridorer i Marka vil bli inkludert i byrådets forslag til ny arealplan. NOA har bedt om møte med byråden for å fremme våre argumenter og dokumentasjon på behovet for økologiske korridorer.

Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde

NOA var til stede på den offisielle åpningen av Østmarka nasjonalpark 25. mai på Sandbakken sportsstue.

Statsforvalteren har etablert et rådgivende utvalg for Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde, bestående av representanter fra ulike interesseorganisasjoner og brukergrupper. NOA er representert i utvalget ved Pål Hermansen og Paulina Dudzinska.

Flere utvidelser av verneområdene er tilbudt og i prosess:

- Flere utvidelser av friluftslivsområdet, blant annet Puttåsen.
- Utvidelse av nasjonalparken ved Blåsyna, tilbudt for frivillig vern av Losby Bruk.

- Utvidelse av nasjonalparken mot Enebakk med områdene Kristenseteråsen, Melketangene og Vikholåsen (til sammen 1633 dekar), tilbudt for frivillig vern av Enebakk kommune.
- Utvidelse av friluftslivsområdet ved Krokhol.

I revidert statsbudsjett ble SV og regjeringspartiene AP og SP enige om å sette av midler til restaurering i Østmarka nasjonalpark. Statsforvalteren har fått tildelt tre millioner fra statsbudsjettet til å bruke på restaureringstiltak i nasjonalparken i 2025. Norsk institutt for naturforskning (NINA) publiserte i mars 2025 rapporten *Plan for skogrestaurering i Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde. Aktuelle tiltak, effektovervåking og lokaliteter*.

Samla plan for vern og restaurering av Markas naturverdier

Arbeidet med å lage en samla plan for vern og restaurering av Markas naturverdier ble videreført i 2024. I 2024 er det foretatt nye registreringer av gammelskogen og mulige sammenbindingsområder mellom reservatene i Nordmarka, på Krokskogen og i Bærumsmarka. Basert på feltarbeidet er det laget et forslag for Lillomarka, Romeriksåsene, Nordmarka, Krokskogen og Bærumsmarka som vil bli presentert på NOAs årsmøte 2025.

Som et direkte resultat av NOAs verneinitiativ for Ringkollen-platået og møte med grunneierne januar 2024, ble det på tampen av 2024 levert tilbud fra Viken Skog om frivillig vern på vegne av 10 grunneiere av 1766 dekar på den sentrale delen av Ringkollen-platået.

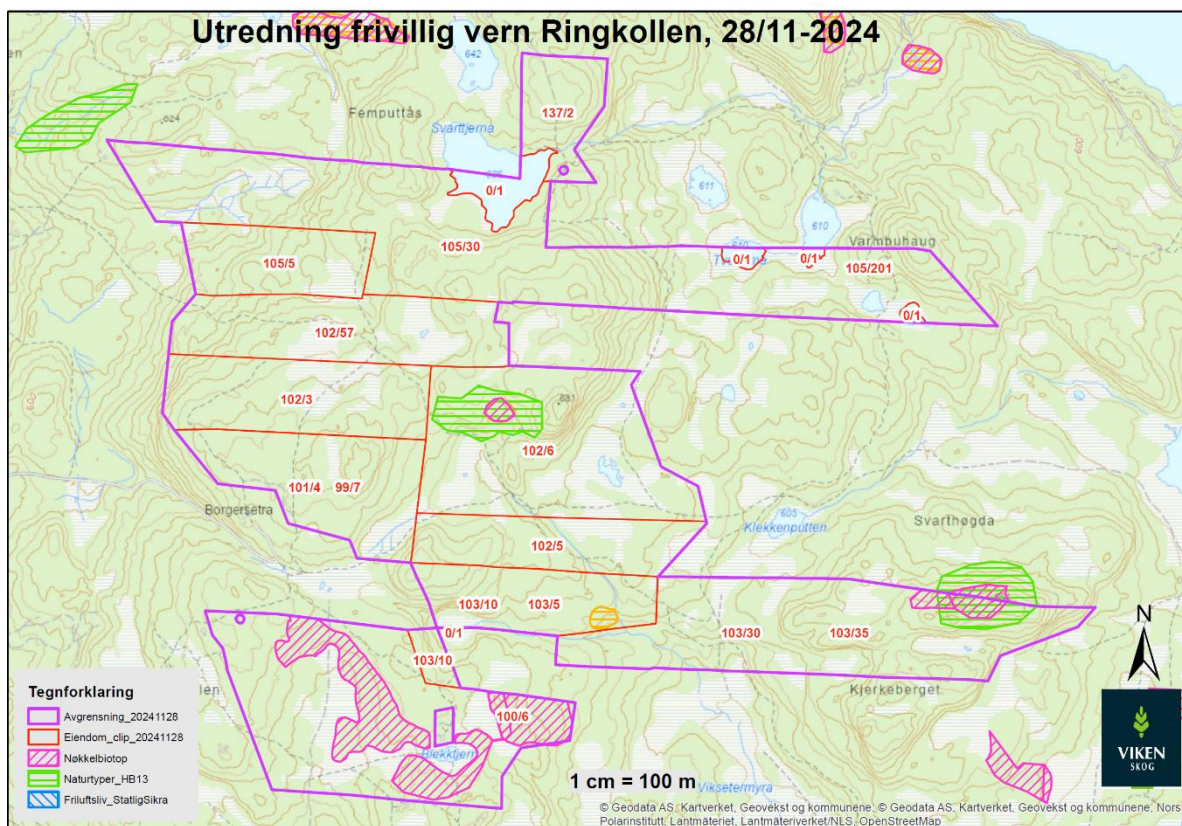
Nye verneområder i Marka

Følgende naturreservater er vedtatt sist arbeidsår

- Fjellsjøhøgda - Lunner kommune, mars 2024
- Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat, Lillestrøm og Gjerdrum kommuner, utvidelse nytt totalareal på ca. 1 135 daa, juni 2024
- Krokskogstupene, Hole kommune, totalt 3737 daa, desember 2024
- Skotta, Bærum kommune, 102 daa, desember 2024

I tillegg er følgende forslag om nye verneområder i prosess:

- Utvidelse av Eine naturreservat, Bærum kommune
- Utvidelse av Østmarka friluftslivsområde, Oslo kommune
- Utvidelser av Østmarka nasjonalpark, Lørenskog og Enebakk kommuner
- Ringkollen, Ringerike kommune

Utklipp fra verneforslag fra Ringkollen sendt fra Viken Skog til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 3.12.2024.

Oppfølging av hogst godkjent etter markaforskriften

Fremdeles ingen forbedring av mulighetene for innsyn og medvirkning i hogst i Marka

Som omtalt i årsberetningene for 2021, 2022 og 2023 har innføringen av ny markaforskrift fra 1.1.2022 gjort det svært krevende for NOA å få informasjon om søknader og vedtak om hogst i Marka.

NOA sendte i desember 2023 klage til Sivilombudet over Landbruks- og matdepartementets avslag 7.2.2023 på NOAs krav om fortløpende innsyn i hogstsøknader og -vedtak, med referanse til bl.a. Århuskonvensjonen og EU-direktiv som skal gi allmennheten mulighet til medvirkning i saker som angår miljøet. Sivilombudet meddelte i februar 2024 at de ikke tar saken til behandling, fordi forholdet til Århuskonvensjonen og EU-direktivet ikke er svart ut i departementets avslag 7.2.2023. NOA rettet derfor ny henvendelse til departementet spesifikt om markaforskriftens manglende overholdelse av Århuskonvensjonen og EU-direktivets bestemmelser i mai 2024. Departementet fastholdt sitt innskrenkende syn og NOA rettet ny henvendelse til Sivilombudet.

Vår anmodning til Sivilombudet om uttalelse vedrørende mangelfull etterlevelse av Århuskonvensjonens krav til innsyn i hogstmeldinger førte ikke frem. Klagenemnda for miljøinformasjon har imidlertid fattet enstemmig vedtak som gir oss grunnlag for krav om innsyn i hogstplaner uavhengig av søknader.

Oppfølging av hogstmeldinger / klager

NOA gjennomførte også i 2024/2025 en rekke synfaringer av områder omsøkt for hogst.

Fem hogstvedtak er påklaget og begrunnet med manglende hensyn til naturverdier, landskapsverdier og/eller verdier knyttet til naturopplevelse og friluftsliv. I tillegg har vi for en hogstsøknad i Lillomarka anmodet landbrukskontoret om å avslå søknaden på grunn av gammelskog og registrert naturtype. Vi har også i 2024/2025 ved flere tilfeller påvist at kommunens vurdering av naturmangfoldlovens forvaltningsprinsipper er mangelfull, og at kunnskapsgrunnlaget kommunen baserer sine vurderinger på er mangelfullt.

I tabellen under er listet opp NOAs hogstklager i arbeidsåret 2024/2025.

Kommune	Gbnr.	Klagemåned	Klageårsak	Utfall
Lier, ved Rotuelva	154/1	Februar 2025	Manglende vurdering etter NML§§8-12, spesielt NML§10. Eldre miljøregistreringer	Ikke avgjort
Oslo, Vennerlia i Sørkedalen	15/1	November 2024	Store hogstflater	Ikke avgjort
Indre Østfold	816/1	November 2024	Rødlistede arter og gammel skog på lav bonitet	Ikke avgjort
Nittedal, Lillomarka	12/39	September 2024	Anmodning om å avslå hogstsøknad i et område med gammelskog og registrert naturtype	Ikke avgjort
Bærum, ved Burudvann	118/1	Mai 2024	Dispensasjon fra flatebegrensning	Delvis tatt til følge
Hole, Elgsbrenna	217/13	Mars 2024	Naturtype, saksbehandling	Ikke avgjort
Ringerike, Steinvollen	15/1	Juli 23	Hogst i naturtype og gammelskog	Ikke avgjort

Som følge av stor arbeidsmengde har statsforvalteren varslet om behov for lenger saksbehandlingstid og mange klagesaker er fremdeles uavklart.

Også en klage fra 2023 – godkjent hogstsøknad i naturtype og gammelskog ved Steinvollen seter sør for Spålen-Katnosa naturreservat er fremdeles til behandling hos statsforvalteren. I denne saken har statsforvalteren invitert NOA til klagebefaring i mai.

Oslo kommuneskoger

Nærskogsone

Lillomarkas Venner, Østmarkas Venner og NOA sendte i oktober 2024 et felles forslag fra de tre organisasjonene til byråd for miljø og samferdsel om etablering av en permanent «nærskog-sone» i Oslo kommunes skoger. I sammendraget beskriver organisasjonene forslaget slik:

Vi anbefaler at det defineres en «nærskog-sone» i ytterkanten av Oslo kommunes skoger, inn mot bebyggelsen. Formålet er å sikre titusenvis av mennesker en nærskog for rekreasjon og livskvalitet. Denne sonen kan for eksempel sikres som hensynsone ved bruk av plan- og bygningsloven. Her skal det ikke utføres kommersiell hogst, kun meget forsiktig skjøtsel for å fremme rekreasjonsverdier og naturmangfold. Dette grepet kan være Oslo kommunes gave til innbyggerne i Friluftslivets år 2025. Kan det bli en politisk vintersak?

Forslaget ble fulgt opp av byrådsavdeling av miljø og samferdsel, som i brev til organisasjonene 31.10.2024 «vurderer at det kan være hensiktsmessig å definere en slik sone i flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger som er under arbeid, og at denne kan gi nærmere føringer om hva slags skjøtsel som kan og bør gjennomføres i nærskog.»

Byrådsavdelingen har videre bedt Bymiljøetaten om å oppdatere sitt planutkast for revidert flerbruksplan, blant annet når det gjelder omtale av nærskog, herunder vurdere hensiktsmessigheten av å definere en egen nærskogsone. Etter møte og befarings med organisasjonene 27.11.2024 har Bymiljøetaten utarbeidet et skriftlig forslag til avgrensning og retningslinjer for nærskogsonen som ble oversendt organisasjonene 3.12.2024. NOA ga innspill til Bymiljøetatens forslag, både forslag til tillegg til / utvidelse av nærskogsonens omfang og justeringer i de foreslåtte retningslinjene for skjøtsel i nærskogsonen.

Flerbruksplanen er varslet å komme til høring i løpet av 2025.

Arealinngrep i Marka

Lahaugmoen – planer om ny skytebane inn i Marka

Høringen våren 2024 av detaljreguleringsforslaget for stort skytebaneanlegg ved Lahaugmoen resulterte i mange kritiske uttalelser fra organisasjoner og naboer. Både Statsforvalteren, Akershus fylkeskommune og Nittedal kommune fremmet innsigelse mot planen.

I perioden frem mot den politiske behandlingen i Lillestrøm kommune deltok NOA på befaring med NRK og fakkeltog. Etter mange års kamp mot etablering av skyteanlegget i Gjelleråsmarka, ble det onsdag 6. november gjort vedtak om at skytebanen på Lahaug skulle skrinlegges for godt.

NOA takker alle ildsjelene som har jobbet utrettelig over mange år, for å ha holdt ut og ikke gitt opp, tross mange tilbakeslag underveis!

Ny skogsbilvei i Østmarka, Lørenskog; “Dammyrveien”

Sammen med vårt lokallag i Lørenskog og Østmarkas Venner har dette omfattende, planlagte veianlegg på 3,8 km i kupert Østmarkaterreng vært et prioritert prosjekt å stanse.

18. september bekreftet Lørenskog kommunestyre, ved behandling av klage fra Losby Bruk, med klart flertall mai-vedtaket om ikke å godkjenne dette skogsbilveiprojekt. Ivaretagelse av naturverdier og friluftsliv er tillagt avgjørende vekt.

Gleden ble snudd til stor skuffelse da statsforvalterens landbruksavdeling i sin behandling av Losby Bruks klage ikke bare kjente kommunestyrets vedtak ugyldig, men samtidig ga tillatelse til veisøknaden, uten å sende saken til ny behandling hos kommunen.

Statsforvalterens vedtak om å gi tillatelse til Dammyrveien er endelig. Dermed gjenstår Sivilombudet som instans for å få prøvet det som etter NOAs syn er gal lovanvendelse i statsforvalterens vedtak.

NOA har i en årrekke arbeidet med den – for naturen og det enkle friluftslivet – sviktende praktiseringen av lovverket for behandling og godkjenning av nye skogsbilveier i marka. Senest «Karlsrudveien» i Sørmarka, og før det Dammyrdalsveien på Krokskogen.

Gjennom NOAs søksmål for å stanse byggingen av 5,3 km ny landbruksvei i Sørmarka i 2022/2023 ble det fastslått av Eidsivating lagmannsrett at skogsbilveier ikke har unntak fra plan- og bygningslovens krav om reguleringsplan «for gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn» (pbl.

§12-1, 3.ledd). Det samme konstaterte KDD i tolkningsuttalelse 19.12.2023. Avklaringene var prinsipielt viktige, men ble kostbare: Vi tapte hovedkravet om stans av veibyggingen i Sørmarka, og måtte i 2023 dekke saksomkostninger på nesten 700 000 kr.

Dammyrvei-saken er for NOA en særdeles viktig sak, som også har nasjonal betydning. Det fordi den vil kunne gi viktige avklaringer på tre forhold som hittil har vært praktisert i skognæringens favør – på sviktende juridisk grunnlag, og ofte i strid med andre nasjonale natur- og miljømål:

- Kommunenes adgang til å avslå søknader av miljøhensyn alene etter landbruksveiforskriften.
- Forholdet mellom plan- og bygningslovens bestemmelser om reguleringsplan og søknader etter landbruksveiforskriften
- Behandlingen av landbrukstiltak i markaloven opp mot markalovens formål, jf. også pågående revisjon av markaloven

NOA og Naturvernforbundet i Lørenskog sendte 13. mars klage til Sivilombudet over statsforvalterens vedtak om å gi tillatelse til Dammyrveien. Etter vårt syn kan det ikke være tvil om at Lørenskog kommunestyres vedtak i mai og september 2024 er gyldige, og at statsforvalteren må foreta en ny behandling av Losby Bruks klage på veiavslaget.

Gyrihaugen - vei til ny radarstasjon

Mot kommunedirektørens anbefaling vedtok Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning (HMA) i Ringerike kommune 19.08.2024 ikke å omgjøre sitt vedtak fra 2021 om å gi Forsvaret dispensasjon fra markaloven til etablering av adkomstvei til påtenkt radaranlegg på Gyrihaugen.

NOA sendte i september klage/anmodning til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om å omgjøre hovedutvalgets vedtak – og å kjenne dispensasjonen fra 2021 ugyldig. I oktober 2024 varslet statsforvalteren at de så grunn til å gjøre om vedtaket og ba de berørte parter, Forsvaret og grunneiere, om å fremme sine synspunkter.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjon forelå 11. mars 2025: Dispensasjonsvedtaket kjennes ugyldig og veien er med det etablert uten gyldig tillatelse. Kommunen har med det hjemmel i markaloven § 18 til å kreve opprettingstiltak.

NOA imøteser nå en dialog mellom Ringerike kommune og markaorganisasjonene om hvilke krav som skal stilles fra kommunen til Forsvaret om tilbakeføring / restaurering.

Oppgradering av alpinanlegget i Grefsenkleiva og Trollvannskleiva

I april 2024 varslet Bymiljøetaten til Plan- og bygningsetaten om at det var kommet politisk avklaring av hva det nye byrådet ønsker. Avklaringene innebærer at Bymiljøetaten vil fremme et revidert planforslag som baserer seg på det første planforslaget (omfattende utvidelser i både Trollvannskleiva og Grefsenkleiva), men tar med seg noe fra det andre planforslaget (nedskalering av planene etter føringer fra det rødgrønne byrådet).

Konkret foreslo Bymiljøetaten nå følgende:

- Ingen endringer på Trollvannsiden
- Ingen endringer mot Grefsenkollen restaurant
- Utvidelse av Tilbringerbakken med 10 meter nordover
- Ikke ny nedfart i Grefsenkleiva
- Opprinnelig heistrasé fra utfartsparkeringen i Østreheimsveien gjennom skogen som gjør at det ikke trengs transportbånd

NOA deltok på befaring med representanter fra lokallagene i Groruddalen og Oslo Nord, Lillomarkas Venner og den lokale aksjonsgruppen i juni for å vurdere konsekvensene av de nye endringene.

De nye politiske føringene medførte at Multiconsult måtte gjøre nye utredninger. Nytt planforslag ble oversendt fra Bymiljøetaten til Plan- og bygningsetaten på nyåret 2025. Planforslaget forventes å komme til høring i løpet av 2025.

NOA ønsker primært en løsning som holder seg innenfor det eksisterende avskogede arealet og ikke krever hogst eller inngrep i gammelskogen nordøst for Grefsenkleiva. Og en sikker løsning for kryssing av Grefsenkleiva for skiløpere og turgåere på turveien som krysser nedfarten. Det nye planforslaget løser ikke disse forholdene.

Brennatunet, Sørkedalen

Etter etableringen av det nye boligfeltet Brennatunet i Sørkedalen har både blåmerket sti og rødmerket skiløype blitt flyttet til nye og mindre opplevelsesrike traseer nord for Korpedalen, i strid med rammetillatelsens bestemmelse om at stier og løyper skulle opprettholdes i planområdet.

NOAs klage på boligenes ferdigattester til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Viken over manglende ivaretagelse av stier og skiløype førte imidlertid ikke frem.

Annet

Markarådet

Nytt Markaråd er oppnevnt etter kommunevalget 2023 for perioden 2024-2027. NOA er i denne perioden også representert i Markarådets arbeidsutvalg.

Det ble avholdt to møter i Markarådet i 2024, i april og oktober. NOA var representert på begge møter.

Forslag til endringer i markaloven

Juni 2024 ble forslag til endringer i markaloven lagt ut på høring. NOAs uttalelse inneholdt følgende hovedpunkter:

- NOA mener det er uheldig at lovarbeidets begrensede mandat har medført at andre viktige endringer av loven ikke er vurdert. NOA savner forbedringer av loven som:
 - Inkludere restaurering av natur i lovens formålsparagraf
 - Hjemle skogbrukslovens markaforskrift i markaloven og revidere forskriften
 - Viktige natur- og friluftslivsområder utenfor markalovens geografiske virkeområde bør innlemmes i Marka
 - Inkludere bestemmelser som effektivt forhindrer lysforurensning i Marka
- Den samlede virkning av unntakene i § 5, 2.ledd (plattinger, levegger og terrasser unntas fra loven) og § 6 er etter vårt syn uforenlig med lovens formål.
- NOA mener motorferdsel fremdeles må reguleres i markaloven.
- For landbrukstiltak må plangodkjennelse foreligge før tillatelse etter markaloven innvilges. Landbrukstiltak må som andre bygge- og anleggstiltak i Marka vurderes i.h.t. lovens formål.

Lovproposisjon er forventet første halvår 2025.

SKOGEN – MER ENN BARE TRÆR (SKOGGLEDE)

NOA fikk i 2024 støtte fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær" til skogkartlegging, turer med ungdomsskoleklasser i Skådalen (omtalt under "Bynaturen"), gjennomføring av "skogdag" med skoleklasser og barnehager ved Sognsvann (omtalt under "Markaporten Søndre Sandås") og åpne skogturer i samarbeid med lokallag.

Skogkartlegging

Feltbiolog og naturveileder i NOA, Erik Kagge har bidratt i flere kartleggingsprosjekt støttet av prosjektet, blant annet i samarbeid med Naturvernforbundet i Buskerud og i Innlandet.

Skogturer

2. oktober var Erik Kagge guide for skogstur i Gjelleråsmarka. Turen var et samarbeid mellom Naturvernforbundet i Nittedal, Lillomarkas Venner og NOA.

Målet med turen var å vise frem variasjonen og forskjellene mellom gammel skog og industriskog, både for opplevelse og arts mangfold.

BYEN

Arealsaker

NOA har gjennom 2024/2025 engasjert seg i og bistått lokallagene i følgende arealsaker

- **Haugerudmorenen ved Kringsjø, Oslo:** Forslag om nye idrettsanlegg truer moreneryggen fra siste istid, registrerte naturtyper og et per nå brakklagt jordbruksareal. Lokallaget Oslo Nord har som følge av utbyggingsforslaget, og utbyggingen ved Rikshospitalet, fremmet forslag om landskapsvernområde for å beskytte den gjenværende naturen og jordbruksarealene langs Sognsvannsbekken.
- **Ullernchausseen ved Radiumhospitalet, Oslo:** Forslag om utvidelse av kunnskapsmiljøer og næringsvirksomhet relatert til kreftforskning truer rødlistede arter og naturtyper, herunder hule eiketrær. I samarbeid med Naturvernforbundet Oslo Vest har NOA vært på befaringsreise med Biofokus som har kartlagt planområdet på oppdrag fra Bymiljøetaten. NOA har også avgitt kritisk uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid og vært i kontakt med diverse bystyrepolitikere om saken, mens lokallaget har sendt bekymringsmelding til ordfører og politikere. Det er gitt tillatelse til videre planarbeid - detaljregulering med konsekvensutredning, tross klar innsigelse fra Bymiljøetaten om konsekvensene for nasjonalt viktige naturverdier.
- **Aslakveien ved Mærradalen, Oslo:** Naturvernforbundet i Oslo Vest og NOA ønsker at planene om ny boligbebyggelse på dagens næringsområde nedskaleres betydelig av hensyn til natur- og friluftslivskvalitetene i Mærradalen.
- **Lindekollen ved Rikshospitalet, Oslo:** NOA bisto ved inngangen til juli 2024 Naturvernforbundet i Groruddalen i deres sak om midlertidig forføyning mot Helse Sør-Øst for manglende overholdelse av bystyrevedtak om forbud mot hogst på

kommunal eiendom i hekketiden. Forføyningssaken resulterte i at anleggsarbeidet og trefellingen på Lindekollen ved Rikshospitalet ble utsatt til utgangen av juli.

- **Vestnebb, ved Bunnefjorden, Ås:** NOA har engasjert seg i bevaring av skogområdet på Vestnebb i Ås kommune. Skogområdet er registrert som en regionalt viktig naturtype med variert, gammel skog og ligger i tilknytning til Kjøyabukta som er satt av som naturvernområde i kommunens arealplan. Hele området er vurdert som et av de mest biologisk viktige områdene i Ås kommune, og er omfattet av hensynssone for bevaring av naturmiljø. Imidlertid er hensynssonen ikke til hinder for ordinær skogsdrift som er varslet og planlagt. Saken belyser misforholdet mellom miljøhensyn etter plan- og bygningsloven og skogbruksloven. Lokallaget og NOA har, i samarbeid med en engasjert hyttenabo, oppfordret kommunen til å ta initiativ til å sikre området sterkere vern, også mot hogst.

Elvedalene i Oslo

NOA arbeider for en samlet verneplan for Oslos elvedaler og et tilsvarende mål ble inntatt i Oslobyrådets Hammersborg-erklæring.

Grevlingens utgave 2 i 2024 var en spesialutgave om Oslos elvedaler, med beskrivelse i tekst og bilder av naturverdiene for hver enkelt elvestrekning.

Ved årsskiftet 2024/25 har NOA levert verneforslag for Ljanselvdalen og Mærradalen til Oslos byråd for miljø og samferdsel og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Viken.

For Lysakerdalen er det en pågående utredningsprosess for vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

FJORDEN

I 2024 har fjordgruppa:

- Deltatt i Nettverk for en levende Oslofjord
- Arrangert to åpne turer/befaringer
- Deltatt på møte med statssekretær Kristina Hansen i Fiskeridepartementet om nødvendigheten av fiskeforbud i Oslofjorden sammen med lokallag av Naturvernforbundet fra Oslo og Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold
- Arbeidet med samlet verneplan for indre Oslofjord
- Avgitt uttalelser i en rekke saker

Fra lokallagenes og fjordgruppas møte med statssekretær i Fiskeridepartementet om fiskeforbud i Indre Oslofjord.

KULTURLANDSKAP

Vern av Tanumplatået, og Fossum som del av Sørkedalen kulturlandskap

NOA ga i september 2024 uttalelse til Bærum kommunes *Kommunedelplan for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap – Kulturmiljøplan*

NOAs viktigste innspill:

- NOA ber om at *initiativ til verneprosess for Tanumplatået som landskapsvernområde* inkluderes som nytt tiltak i kommunedelplanens «Handlingsplan 2024-28» under kapittelet «Forvaltning og bevaring».
- NOA ber om at en *utredning av Fossum-områdets betydning for kulturmiljøet* inkluderes som nytt punkt i kommunedelplanens «Handlingsplan 2024-28» under kapittelet «Videreutvikling av kunnskapsgrunnlaget». Utredningen skal ta for seg Fossum-områdets betydning for Sørkedalen og Bogstadområdets

landskapskvaliteter, Fossum Bruk som kulturminne, og innlemmelse av Fossum i Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap i jordbruket.

NATURFORMIDLING

NOAs SKOLEPROSJEKT: «Bynaturen – unges medvirkning i nærmiljøet i Osloregionen»

Høsten 2024 avsluttet vi prosjektet Bynaturen – Unges medvirkning i nærmiljøet (2022–2024). Prosjektet hadde som mål å styrke elevers kunnskap og engasjement for bynatur og lokalmiljø. I utgangspunktet hadde prosjektet en svært vid målgruppe, men fokuset ble, av ulike grunner, etter hvert lagt på elever i ungdomsskolen. Gjennom utforskning av nærområder, spesialtilpassede undervisningsressurser og opplegg hvor elevene selv måtte utvikle løsninger, mener vi at prosjektet nådde sitt mål.

Prosjekter og aktiviteter med skoler

I dette prosjektet har vi samarbeidet med skoler i Oslo og Akershus og gjennomført aktiviteter der elevene lærte om, utforsket og foreslo løsninger på lokale natur- og miljøsaker. Elevene har deltatt i ute- og inneaktiviteter, både selvstendig og i grupper. Prosjektene hadde en tverrfaglig profil med særlig fokus på samfunnsfag, naturfag, kunst og håndverk. De fleste undervisningsoppleggene varte i flere uker, ofte med en intensiv periode på slutten hvor to hele dager ble brukt, og prosjektet ble avsluttet med en presentasjon.

Under finner du en oversikt over de større prosjektene vi gjennomførte i samarbeid med skoler i Oslo og Akershus. Totalt sett nådde vi direkte ut til rundt 1900 elever og lærere i disse prosjektene. Det er verdt å merke seg at de fleste av prosjektene innebærer at elevene har arbeidet med temaene over lengre tid og på ulike måter.

Utvikling av ressurser

En sentral del av prosjektet Bynaturen var å utvikle ulike ressurser til skolene, hovedsakelig digitale. I starten ble ressursene lagt ut på relativt enkle ad hoc-nettsider. I løpet av prosjektet utviklet vi et eget nettsted, nærnaturen.no, med en database for å dele ressurser rettet mot hver skoles aktuelle prosjekt og generelle fagressurser. Artsriket er en del av dette nettstedet, med artsbeskrivelser tilpasset mellomtrinnet og ungdomsskolen. Beskrivelsene fokuserer spesielt på økologi, et tema skolene og prosjektene våre har etterspurt, og som vi opplevde manglet i andre kilder.

År	Skole	Prosjekt	Beskrivelse	Totalt antall elever	Totalt antall lærere
2022	Borgen skole	Utvidelse av skibakken i Vardåsen	Elevene utforsket konsekvenser og foreslo bærekraftige løsninger. Velkomstklassen fokuserte på naturkunnskap.	320	20
2023	Morellbakk en skole	Kampen om de grønne lungene	Elevene gjennomførte ekskursjoner og utviklet forslag til utforming av parken Gransjordet/Disenparken gjennom modellbygging. Presentasjon for medelever, lærere, politikere og lokalsamfunnet.	120	7
2023	Frydenberg skole	Økern torg-utbygging	Elevene utviklet forslag til utvikling av området, og gjennomførte ekskursjoner, foredrag og modellbygging. Presentert for lærere, ledelse og NOA.	150	10
2023	Grünerløkka skole (7. trinn)	Eventyrskog	Kombinasjon av norsk og naturfag, i samarbeid med Tiril Bryn og Skole i Verden.	70	6
2024	Ulike ungdomskoler i Oslo	Skogøkologi og forvaltning	Undervisningsopplegg om skogøkologi i Skådalen. Testet i 2023 og gjennomført i 2024.	750	60
2024	Morellbakk en skole	Skog i Grefsenkleiva	Endags undervisningsopplegg om skog.	120	5
2024	Frydenberg skole	Utbygging på Bjerke	Tverrfaglig prosjekt om arealkonflikter og bærekraftige løsninger. Presentert for lærere og NOA.	150	10

Erfaringer og resultater

Bynaturen har bidratt til å styrke elevers kunnskap og engasjement for bynatur og lokalmiljø. I de fleste prosjektene har elevene selv kunnet komme med ideer og planlegge hvordan et kjent område burde utformes. Dette har vært særlig viktig for å skape interesse for å bli kjent med naturen i området og forstå ulike synspunkter på området. Mange elever satte pris på uteaktiviteter og å jobbe på nye måter. Lærerne fremhevet blant annet at elevene fikk arbeide selvstendig og kreativt, og at enkelte elever som vanligvis viser lite, fikk vist seg fram. Vi mener elevene fikk se ulike fagområder og interessegruppers syn, utviklet egne ideer og opparbeidet praktisk erfaring. Dette økte deres kunnskap og engasjement for

nærmiljøet, samt ga dem bedre innsikt i demokratiske prosesser og egen medvirkning. At oppleggene tok seg god tid, bidro også til at både kunnskap og holdninger festet seg.

Samarbeidspartnere

Skolene har vært våre viktigste samarbeidspartnere i utviklingen av undervisningsoppleggene. Frivillige i Naturvernforbundet har også vært helt avgjørende for gjennomføringen av prosjektene, med praktisk hjelp, faglige bidrag til Artsriket og som aktivitetsledere, særlig i skogøkologiopplegget i Skådalen. Av eksterne samarbeidspartnere bidro Gudveig Henryette Aaby og Anne Fikkan med historiske foredrag under ekskursjoner med Morellbakken og Frydenberg. Tiril Bryn har vært en sentral samarbeidspartner i Eventyrskog-prosjektet.

Videreføring

Bynaturprosjektet føres ikke direkte videre, men vi tar mye av innholdet og motivasjonen for prosjektet med oss videre i vårt nye prosjekt, Nærnaturskolen. Bynaturprosjektet avsluttes ikke fordi det ikke var levedyktig, men fordi erfaringene vi har gjort i løpet av prosjektet tilsa at vi burde gjøre prosjektet både bredere og litt smalere. Bredere ved å utvide fokuset fra areal, natur og miljøkonflikter, til å også arbeide med nærnaturen, og særlig naturrestaurering, uten å nødvendigvis knytte det opp til en eksplisitt interessekonflikt. Smalere ved å tillate oss å også lage opplegg som har et litt snevrere fokus, og ikke kun tverrfaglige prosjekter.

Nettstedet *nærnaturen.no*, som vi utviklet i Bynatur, vil vi ta med oss videre og vedlikeholde i vårt neste prosjekt, Nærnaturskolen. Nettstedet danner et svært godt utgangspunkt for arbeidet med Nærnaturskolen og vil antakelig spare oss mye arbeidstid og økonomiske utgifter sammenlignet med å starte uten *nærnaturen.no*.

MARKAPORTEN SØNDRE SANDÅS

Skole og barnehagebesøk 2024

På tur med skoleklasse og barnehage i nærskogen ved Sognsvann.

Fra høsten 2023 har NOA invitert barneskoler og barnehager på besøk til lokalene våre. Her har det vært både forskjellige turer i skogen, og aktiviteter som søppelplukking og naturutstillinger på Markaporten. Vi har stort sett fått gode tilbakemeldinger fra lærerne, og lærerne oppgir at de anbefaler dette tilbudet til andre lærere. Dette ser vi tydelig på påmeldingen. De samme lærerne kommer tilbake til ulike årstider, og de anbefaler det til kollegaer på samme skole, som kommer med sine klasser.

I 2024 har 25 skoler/barnehager og 946 barn vært på besøk på Sognsvann. Skolene og barnehagene har vært på tur på østsiden av Sognsvann, samt på besøk på Markaporten Søndre Sandås, der de har fått se på naturutstillingene våre og gått en rebusløype knyttet til skogløype utviklet av Miljøagentene. Vi har ønsket å øke naturforståelsen hos de deltagende barna, samt interesse for naturen. Vi ønsker å utvikle opplegget til å omfatte mer interaktive oppgaver, der elevene får utforske ulike naturfenomener tilpasset sitt læringsnivå.

Aktiviteten har vært støttet av Oslo kommune og Sparebankstiftelsen DNB gjennom prosjektet «Skogen – mer enn bare trær».

Åpen dag på Søndre Sandås

Formålet med åpen dag er å formidle naturkunnskap og informere om hvilke saker NOA arbeider med, som igjen kan bidra til mer engasjement rundt våre saker og flere frivillige.

Fast innslag på åpen dag har vært naturutstillingskassene, som alltid er svært populære blant barna. Servering av kaffe og vafler skaper en trivelig stemning og åpner for samtaler med de forbipasserende.

27.4.2024 - For første gang ble NOA sammen med Naturvernforbundet Oslo Nord med på det nasjonale arrangementet “den store klesbyttedagen” i egne lokaler. Det ble byttet ca 70 plagg, og var ca. 120 personer innom.

Tema for byttemarkedet var turklær, det vil si klær som kan brukes ute, i idretten og i friluftslivet. Til tross for snevert tema opplevde vi at de som var innom var takknemlig for et byttemarked med fokus på turklær.

I forkant av klesbyttemarkedet fikk vi besøk på Søndre Sandås av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen. Han laget video om klesbyttemarkedet, og vi fikk tatt flere bilder. Dette skapte publisitet i media om klesbyttemarked generelt. Det er vi veldig fornøyd med.

26.5.2024 - Stekende sol så vi droppet bålkaffen på årets første åpne dag. Barneyyoga og flere populære smak-på-naturen turer.

22.9.2024 - Åpen dag, med klesbytte og reparasjonsverksted. 18 klesplagg ble byttet.

Naturens julemarked

Søndag 8. desember ble det arrangert Naturens julemarked for første gang ved Markaporten Søndre Sandås. Arrangementet var et samarbeid mellom flere lokale naturorganisasjoner (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Miljøagentene, Oslo Natur og Ungdom, Birdlife Oslo og Akershus, La humla suse, Sogn husflidslag, Oslo og omland sopp- og nyttevekstforening, Økologisk Norge og Hoffvassdragets venner).

Vi åpnet låven og tunet for besøkende i alle aldre. Vi pyntet låven med lyslenker, satt opp juletre, serverte bålcaffe fra bålpannen, og hadde julenisse som skapte julestemning. Vi serverte ferske sveler, varm gløgg og pepperkaker. Inne i låven holdt La humla suse verksted for bygging av humlekasser for barn. I hagen holdt eventyrforteller Georgiana Keable eventyrstund om naturen for barna rundt bålet. Sogn Husflidslag og Miljøagentene hadde boder der man kunne lage hjemmelagde julegaver som trådnisser, julekurver, julestjerner av filt og hoppetau. I møterommet vårt ble det holdt foredrag om natur- og miljøvern fra noen av organisasjonene. Sofienberg Spellemannslag spilte live folkemusikk for å sette stemningen.

Klokken 15 ble det holdt offisiell tenning av julelys- flaggstang med allsang akkompagnert av musikk fra Sofienberg Spellemannslag.

Rundt 500 personer besøkte Naturens julemarked denne søndagen. Vi anser markedet som en stor suksess og vil gjenta arrangementet i 2025.

Fotoutstillinger

Vår og høst 2024 ble veggene på Søndre Sandås igjen prydet av bilder.

Tema for vårutstillingen var «Østmarka – mer enn bare trær» der 14 fotografer bidro med 33 store naturbilder.

Utstillingen, i regi av ØST – øyeblikk som teller, ble først vist utendørs på Sandbakken Sportsstue i Østmarka i siste halvdel av mai i forbindelse med den offisielle åpninga av Østmarka nasjonalpark lørdag 25.mai. I juni var utstillingen på Søndre Sandås til glede for både store og små. Motivene vekket glede, nysgjerrighet og undring blant barna som deltok på NOAs barnehage- og skoleopplegg i juni.

Høstutstillingens tema var *eventyrskog* og utstillingen besto av de 13 bildene som var valgt ut til markakalenderen 2025.

Fotoutstillingene har vist seg å være et trivelselement og er et tiltak som har gitt mange positive tilbakemeldinger.

Utlån av Søndre Sandås til lokallag og andre organisasjoner

Naturvernforbundet i Oslo Nord benytter lokalene til sine styremøter og avholdt årsmøtene i 2024 og 2025 på Søndre Sandås.

Oslo og omland sopp- og nyttevekstforening avholdt soppkontroll på Markaporten Søndre Sandås hver søndag fra 4. august til 6. oktober. Foreningen låner låven til oppbevaring av sitt utstyr og kan benytte låven til soppkontroll ved dårlig vær.

Naturvernforbundet i Oslo Vest gjennomførte kurs i artsregistrering i samarbeid med Naturvernforbundet i Oslo Nord og Sabima 22. august.

Naturvernforbundet i Oslo Vest og Naturvernforbundet i Asker gjennomførte kurs i sliping av lja på Søndre Sandås 26. august.

DNT Oslo og Omegn arrangerte førstehjelpskurs for frivillige i DNT på Søndre Sandås 7.-8. september 2024.

Oppgradering og utvidelse av låven til et møte og undervisningslokale

Oppgradering av låven har hatt høy prioritet i arbeidsåret 2024/2025. Det vises til utfyllende omtale i *styrets vurdering av arbeidsåret*.

ARRANGEMENTER I NOA-REGI

Smak på naturen

I samarbeid med flere av byens frivilligsentraler, frisklivssentraler, offentlige organer (NAV) og NOA-lokallag, arrangerer NOA «smak på naturen»-turer. Disse turene formidler kunnskap om spiselige ville vekster i nærnaturen og kjennskap til lette turalternativer i nærnaturen. Edle Catharina Norman er turlleder og turene arrangeres av Maria Andersen i NOA-sekretariatet. Turene finansieres hovedsakelig gjennom inkluderingsmidler fra IMDI under prosjektnavnet Smaken på norsk natur, og Miljødirektoratet under prosjektnavnet «Naturen som inkluderingsarena», men også gjennom aktivitetsmidler fra Oslo kommune, samt bydelsmidler fra bydel Bjerke, bydel Gamle Oslo og Grorud. I tillegg har vi utvidet tilbudet til å omfatte blåbærturer i august, samt bålturer utover høsten.

I 2024 ble følgende «smak på naturen»-turer gjennomført:

- **14.5. Tøyen:** Samarbeid med Tøyen frivilligsentral og Frisklivscentralen. 10 deltakere av 8 ulike nasjonaliteter representert. Turen var et tilbud til den vandrende språkkafeen.
- **24.5. Skullerud:** Samarbeid med Naturvernforbundet i Oslo Sør.
- **26.5. Sognsvann:** I forbindelse med Åpen Dag på Søndre Sandås. 8 deltakere. 3 barn og 5 voksne.
- **27.5. Isdammen på Årvoll:** Samarbeid med Årvoll Gård 5 deltakere.

- **3.6. Isdammen på Årvoll:** Samarbeid med Årvoll gård og Naturvernforbundet i Groruddalen. 2 deltakere.

- **3.6. Bogerud:** Bøler frivillighetssentral: Bogerud - Nøklevann.
- **10.6. Manglerud:** Samarbeid med Manglerud frivillighetssentral.
- **18.6. Ris:** Avlyst.
- **20.6. Sognsvann:** Samarbeid med lokallaget Oslo Nord og Sogn Frivillighetssentral. 2 barn og 3 voksne.
- **8.8. Oppsal/Tveita:** Blåbærtur med NAV Østensjø og deres introduksjonsprogram for flyktninger fra Ukraina. 18 deltakere.
- **12.8. Bogerud:** Blåbærtur med Bøler Frivillighetssentral. 4 deltakere.
- **13.8. Oppsal/Tveita:** Blåbærtur med NAV Østensjø og deres introduksjonsprogram for flyktninger fra Ukraina. 17 deltakere.
- **14.8. Oppsal/Tveita:** Blåbærtur med NAV Østensjø og deres introduksjonsprogram for flyktninger fra Ukraina. 20 deltakere.
- **13.11. Oppsal/Tveita:** Båltur med NAV Østensjø og deres introduksjonsprogram for flyktninger fra Ukraina. 15 deltakere.

- **20.11. Oppsal/Tveita:** Båltur med NAV Østensjø og deres introduksjonsprogram for flyktninger fra Ukraina. 13 deltakere.

På tur med NAV Østensjø ved Trasop - Solberglivann

Naturpust

NOA har videreført samarbeidet med Susanne Genneper i GetOut Coaching. Turene finansieres gjennom aktivitetsmidler fra Oslo kommune, samt at tilbudet inngår i samarbeidet med Blå Kors, som har bestilt 5 slike turer, i tillegg til andre samarbeidsaktiviteter.

Naturmeditasjon er et viktig verktøy for å senke skuldrene og gi mer tilstedeværelse i møte med naturen. Dette igjen gir bredere naturopplevelser og bidrar positivt til psykisk helse. Tilbudet kan både brukes som helse-aktivitet og som teambuilding.

Datoer 2024:

- 05.04: Naturpust tur for Sekretariatet i Naturvernforbundet (10 deltakere)
- 02.05: Naturpust på Bygdøy for Blå Kors (8 deltakere)
- 21.05: Naturpust på Sognsvann for Tøyen Frivillighetssentral (12 deltakere)
- 06.06: Naturpust for Blå Kors på Bygdøy (12 deltakere)
- 19.06: Åpen tur på Sognsvann (8 deltakere)
- 22.08: Naturpust med Blå Kors (1 deltakere)
- 05.09: Åpen tur på Bygdøy (4 deltakere)
- 09.10: Naturpust for Blå Kors (2 deltakere)
- 10.10: Åpen tur fra Sognsvann (3 deltakere)

Aktiviteter i samarbeid med Blå Kors

Samarbeidet med Blå Kors ble videreført i 2024. Det ble gjennomført 9 turer. Formålet var å gi Blå Kors sine deltakere et forhold til hvordan de kan bruke naturen og delta i organisasjonsliv. To av turene var åpne for deltakere fra begge organisasjoner. I tillegg arrangerte vi fem naturpustturer for Blå Kors, alle på Bygdøy.

- 06.05: Fuglesangtur langs Ljanselva, 5 deltakere
- 02.05: Naturpusttur på Bygdøy, 8 deltakere
- 06.06: Naturpusttur på Bygdøy, 12 deltakere
- 19.06: Blomstervandring på Hovedøya, 10 deltakere, 2 fra Blå Kors
- 26.06: Dagstur til Frønsvollen, 5 deltakere, 4 fra Blå Kors
- 22.08: Naturpusttur på Bygdøy, 1 deltakere, 2 fra Blå Kors
- 25.09: Naturpust på Bygdøy 2 deltakere, 2 fra Blå Kors
- 09.10: Naturpust på Bygdøy 2 deltakere, 2 fra Blå Kors
- 19.12: Båltur på Sognsvann 6 deltakere, 2 fra Blå Kors

Aktiviteter i samarbeid med Røde Kors

14.04.2024: NOA arrangerte tur til Blanksjø med MARTE nettverkssenter. Det var godt oppmøte og hyggelig bålkos.

18.8 2024: Tur til Frønsvollen med bål og eventyrsti. Det var 9 voksne og 13 barn og 4 frivillige, totalt fra Røde Kors 26 personer. Det var mer enn 7 ulike nasjonaliteter representert på turen.

01.10.2024: Høstferietur til Liastua med Stovner Røde Kors familiesenter og Miljøagentene i Gamle Oslo. Det deltok 11 barn og 7 voksne på turen, i tillegg to ledere fra Røde Kors. Turen ble gjennomført i samarbeid med Naturvernforbundet i Groruddalen og Liastua i Gjelleråsmarka.

Natur- og kulturminnevandring

25.5.2024 - Per Nilsen og Hanna Løken ledet en tur ned fra Oset til Vøienvolden gård, med informasjon om arbeiderhistorie. På Vøienvolden ble vi tatt godt imot av Fortidsminneforeningen for en guidet runde på gården der.

31.8.2024 - Per Nilsen og Hanna Løken ledet en rundtur i Maridalen. Oppmøte ved Maridalen kirke, og deretter en kulturvandring som inkluderte Margareta kirken, Nes gård og flere av husmannsplassene i Neskroken. Samt informasjon om kulturlandskapet og landskapsvernområdet.

EKSTERNE ARRANGEMENTER OG AKTIVITETER

Familiedag i Haugerudparken

NOA hadde stand med naturutstillingskasser sammen med Naturvernforbundet i Groruddalen under den tradisjonsrike familieaktivetsdagen i Haugerudparken i mai.

Friluftslivets dag ved Sognsvann

NOA og Naturvernforbundet i Oslo Nord deltok på Friluftslivets dag 1. september 2024 på Sognsvann.

Flerkulturell friluftsfest ved Sognsvann

Torsdag 19. september 2024 var det flerkulturell friluftsfest ved Sognsvann i Oslo. Dette er et arrangement i regi av Oslo og Omland Friluftsråd hvor man inviterer mottaksklasser og voksenopplæringsklasser for å lære om friluftsliv og bli kjent med markakulturen. NOA hadde en godt besøkt stand med naturutstillingskasser.

Hele Stovner “båler”

18. Januar 2025 ble organisasjoner over hele landet invitert til å arrangere friluftslivets dag under mottoet “hele Norge båler”. I bydel Stovner gikk arrangementet av stabelen i Lia Aktivitetspark/Liastua under mottoet «Hele bydel Stovner båler». Været var bra, og det var stor stemning rundt bålpannene. Ca. 500 personer, store som små, var innom arrangementet denne lørdagen, og det ble fortært hauger av pølser, pinnebrød og marsmallows. I akebakken var det yrende aktivitet. Akeføret var upåklagelig, og det ble noen blåmerker her og der! Arrangementet var et samarbeidsprosjekt mellom velforening, speidere, idrettslag m.fl. Lokallaget i Groruddalen var en av hovedaktørene, Naturvernforbundet sentralt var en viktig sponsor, og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus var til stede med sine «tittekasser». Standen var godt besøkt og utgjorde et veldig spennende bidrag i et vellykket arrangement!

Hele Norge “båler” ved Sognsvann

NOA og Naturvernforbundet i Oslo Nord deltok med en godt besøkt stand på den offisielle åpningen av Friluftslivets år 2025 ved Sognsvann 18. januar. Tema for dagen var “Hele Norge “båler”” og arrangementet var særlig populært blant barnefamilier.

Klesbyttedag – Ombruksuka

23.11.2024: For andre år på rad var NOA invitert med på åpningen av Oslo kommunes ombruksuke. Med mye blest i forkant, og nesten to tusen deltagere innom på selve arrangementet ble det en vellykket dag.

Det ble byttet over 900 klesplagg, som sparte naturen for 4.5 millioner liter vann, over 2000 kg kjemikalier og 21 600 kg CO₂-e utslipp.

Vi fikk flere politikere til å delta ved å levere inn klær i forkant av klesbyttemarkedet. Blant dem var ordfører i Oslo Anne Lindboe (H), Tonje Brenna (AP), Marit Veia (V), Marie Sneve Martinussen (R), Anne Sverdrup-Thygeson. I tillegg laget vi en informasjonsvideo om overforbruk og klesindustrien sammen med stortingsrepresentant for SV Lars Haltbrekken, som ble publisert i forkant av markedet.

UTTALELSER, KLAGER, UTSPILL

Fra NOA

30.01.2025: Høringsuttalelse i sak 2024/46821 - søknad etter forurensningsloven om tillatelse til mudring og utfylling i Indre Oslofjord i Asker kommune. *Sammen med NOAs fjordgruppe.*

29.01.2025: Forslag til varig vern av Mærradalen som naturreservat

27.01.2025: Klage over ferdigattester – Brennatunet – NOAs kommentar til PBEs vurdering

09.01.2025: Klage på avslag av innsynsbegjæring - Bærum kommune

23.12.2024: Forslag til vern av Ljanselvdalen etter naturmangfoldloven

16.12.2024: Til bystyresak 316/2024 - fra Naturvernforbundet: Bevar naturen ved Radiumhospitalet – stans tomtosalget!

13.12.2024: Uttalelse til "kommunedelplan for naturmangfold 2025-2030"

11.12.2024: Geografisk avgrensning og retningslinjer for skjøtsel i nærskog - NOAs kommentar til Bymiljøetatens forslag

10.12.2024: Merknader til oppstart av plan – detaljregulering med konsekvensutredning – Ullernchausséen 52 med flere.

25.11.2024: Spørsmål vedrørende praksis for dispensasjon fra vannressursloven § 11 i kantsoner i skogbruket.

25.11.2024: Anmodning om oppfølging av brudd på vilkår for dispensasjon fra vannressursloven §11. Til NVE.

20.11.2024: Uttalelse til høring - skjøtselsplan for nærskogen ved Haugerud – 24/11/3912

18.11.2024: Uttalelse – forslag om å utrede nye turveier i Østmarka. - *Sammen med NNV Groruddalen og NNV Oslo Sør.*

28.10.2024: Høring - forslag til endringer i Markaloven

11.10.2024: Høring - utkast til handlingsplan for Alna miljøpark

01.10.2024: Uttalelse til oppgradering av Bomveien – Oslo kommuneskoger

27.09.2024: Klage på vedtak om lisensjakt på ulv i ulvesone i region 4 og 5. Nei til jakt i ulvesona, ulvefamiliene må leve! *Sammen med NNV sentralt, NNV Innlandet og NNV Østfold.*

13.09.2024: NOAs uttalelse til kommunedelplan for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap - kulturmiljøplan // arkivsak 22/18422, planID 2022015

09.09.2024: Klage til SFOS over Ringerike kommunes HMA-vedtak 19.08.2024 sak nr. 58/24 Omgjøring av dispensasjonsvedtak: sak nr. 43/21 Gyrihaugen.

01.09.2024: Hauer seter tømmerterminal - Varsel om oppstart – innspill fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

30.08.2024: Uttalelse til forslag til kommunedelplan for naturmangfold i Hurdal kommune

30.08.2024: Oppstart supplerende vern - Østensjøvannet naturreservat.

12.08.2024: Høring - bygging av traktorvei, Vambuåsen

05.07.2024: Klage over EBYs (Eiendom og byfornyelsesetaten i oslo kommune) erklæring av 3.juli om midlertidig bruk av kommunale arealer – gnr./bnr. 42/191.

19.06.2024: Uttalelse til søknad opprustning av skogsbilvei – Rudsmyrveien – Vestmarka - Bærum kommune

15.05.2024: Trantjernveien 50 – Trantjern gård - søknad om dispensasjon fra markaloven § 5 og jordlova § 9

25.4.2024: Losby Bruk AS – Dammyrveien – innsigelse mot Lørenskog kommunes saksbehandling og klage på tillatelse etter Markalovens § 14 og § 5 andre ledd

29.4.2024: - korrigerende og supplerende tillegg til NOAs skriv 25.4.24

25.4.2024: Uttalelse til forslag til plan for etablering av skytebane på Lahaug – saksnummer PLAN-20/00642

22.04.2024: Klage over vedtak om ferdigattest datert 16.04.2024 for 10 boliger i "Brennatunet", Sakariasveien 25 m.fl.

20.04.2024: Uttalelse til forslag om endring og justering av grenser for Østmarka friluftslivsområde, Oslo kommune

19.04.2024: Uttalelse til høring - skogsbilveier – gnr 27 bnr 2286 og gnr 13 bnr 55 i Oslo

15.04.2024: Merknader til forslag om utvidelse av Eine naturreservat, Bærum, saksnummer 2024/7125.

15.04.2024: Høringssvar Oppstart av verneprosess for Lysakerdalen. *Sammen med Naturvernforbundet i Bærum og i Oslo Vest.*

09.04.2024: Bekymringsmelding om Statsbyggs overvannsutslipp til Langviksbukta, Bygdøy og utbygging av varmepumpe til Vikingtidsmuseet ved bruk av sjøvann fra havnebassenget. *Sammen med NOAs Fjordgruppe.*

15.03.2024: Klage på utslipp av nitrogen fra Chemring Nobel, Sætre til Indre Oslofjord. *I samarbeid med Naturvernforbundet i Hurum og Røyken.*

I tillegg kommer omfattende kommunikasjon vedrørende følgende saker som er omtalt i styrets beretning og i Marka-kapittelet av årsberetningen.

- Dammyrveien i Østmarka
- Krav om innsyn i hogstsøknader og -vedtak etter markaforskriften

I samarbeid med andre markaorganisasjoner

11.02.2025: Ønske om at Bymiljøeten gjenopptar avtalen med Årvold Sameie om forvaltning og drift av sameiets eiendom på vestsiden av Årvollåsen. *Sammen med Lillomarkas venner og Naturvernforbundet i Groruddalen*

10.10.2024: Forslag om etablering av permanent "nærskog-sone" i Oslo kommunes skoger. *Sammen med Østmarkas venner*

10.04.2024: Høring - detaljplan Liåsen transformatorstasjon. *Sammen med Østmarkas venner*

Uttalelser i regi av Forum for natur og friluftsliv (FNF) Oslo og Akershus - støttet av NOA

FNF Oslo og Akershus

30.01.2025: Høringssvar til Gjerdrum kommunes planstrategi 2025-2028

20.01.2025: Uttalelse til kommunal planstrategi 2024-2027 versjon 2.0, Hurdal kommune

10.01.2025: Uttalelse til varsel om på oppstart og planprogram for kommuneplanens arealdel, Lørenskog kommune

13.12.2024. Høringsuttalelse 202403063 Gislevold Solkraft

10.12.2024: Uttalelse til 2.gangsbehandling arealdel Nannestad, Nannestad kommune.

29.11.2024: Uttalelse til varsel om oppstart til kommuneplanens arealdel, Aurskog-Høland kommune.

28.10.2024: Uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel, Oslo

14.10.2024: Uttalelse til varsel om oppstart og planprogram til kommuneplanens arealdel 2026-2038, Lillestrøm kommune

11.10.2024: Høringssvar til planstrategi for Lunner kommune 2024-2027

11.10.2024: Høringssvar til planstrategi for Nannestad kommune 2024-2027

30.09.2024: Høringssvar til planstrategi for Jevnaker kommune 2024-2027

20.09.2024: Uttalelse til høringsnotat - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

20.09.2024: Uttalelse til regional plan for økt livskvalitet og deltakelse

10.09.2024: Uttalelse til Kommunal planstrategi 2024-2027 Nes kommune

30.08.2024: Uttalelse til planstrategi, planprogram og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, Asker kommune
30.08.2024: Uttalelse til planstrategi 2024-2027 og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, Nordre Follo
30.08.2024: Uttalelse til kommunedelplan for naturmangfold 2024-2036, Hurdal kommune
23.08.2024: Uttalelse til detaljreguleringsplan for overføringsanlegg Krogstad-Heia, Lillestrøm kommune
23.08.2024: Uttalelse til Sak 24/035454 Høring - Planstrategi 2025-28, Ås kommune
11.07.2024: Uttalelse til Planstrategi for Nittedal kommune, 2024-2027
25.07.2024: Uttalelse til Regional planstrategi for Akershus, 2024-2028
06.06.2024: Innspill til strategi for naturmangfold Lørenskog kommune
03.06.2024: Uttalelse til planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2023-2027, Ullensaker kommune
01.06.2024: Uttalelse til kommuneplanens arealdel 2024-2036 "22/02509" Aurskog-Høland kommune
16.05.2024: Uttalelse til planstrategi for 2024-2027, Eidsvoll kommune
16.05.2024: Uttalelse til planstrategi 2024-2027, Rælingen kommune
10.05.2024: Uttalelse til planstrategi 2024-2027, Vestby kommune
02.05.2024: Uttalelse til kommunal planstrategi 2024-2027 og planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel 2018-2040. Hurdal kommune
26.04.2024: Uttalelse til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel (2025 – 2035) og forenklet planstrategi (2024-2028), Lillestrøm kommune
25.04.2024: Uttalelse til Detaljreguleringsplan for Lahaug skytebane, Lillestrøm kommune.
24.04.2024: Innspill til kommunal planstrategi, Lørenskog kommune
06.03.2024: Uttalelse til planstrategi 2024-2028, Nesodden kommune.
06.03.2024: Uttalelse til kommunal planstrategi, Frogn kommune 2024-27.

ORGANISASJONEN

NOA er Naturvernforbundets fylkeslag i Oslo og Akershus.

Æresmedlemmer

Bredo Berntsen

Jens Gram

Jørgen Huse

Frithjof Funder

Finn Otto Kvillum

Gjermund Andersen

Bjørn Faafeng

Årsmøtet 2024

Styrets sammensetning:

Nikolai Norman (styreleder)

Georg Reiss

Paulina Dudzinska

Sigmund Hågvar

Berit Lid Scharff

Varamedlemmer:

Morten Hansen

Silje Synnøve Høgelid

Pål Hermansen

Valgkomite (alle på valg hvert år):

Ingvild Melvær Hanssen

Espen Ulvin

Torgeir Vestre

Revisor:

Flattum & Co (videreføring)

Styrets arbeid

Styret har hatt 10 møter i arbeidsåret 2024-2025, inkludert et "stort styremøte" i januar 2025 der alle lokallagene ble invitert til å delta. Tema var Oslofjordprosjektet, arbeid med areal- og plansaker og rekruttering.

Representasjon

NOAs representanter i Naturvernforbundets landsstyre

Espen Ulvin

Karin Irene Olsen (vara)

Nye representanter etter Naturvernforbundets landsmøte november 2024:

Silje Synnøve Høgelid

Paulina Natalia Dudzinska (vara)

Markarådet

Rita Gundersen

Håkon Eide Gundersen (vara)

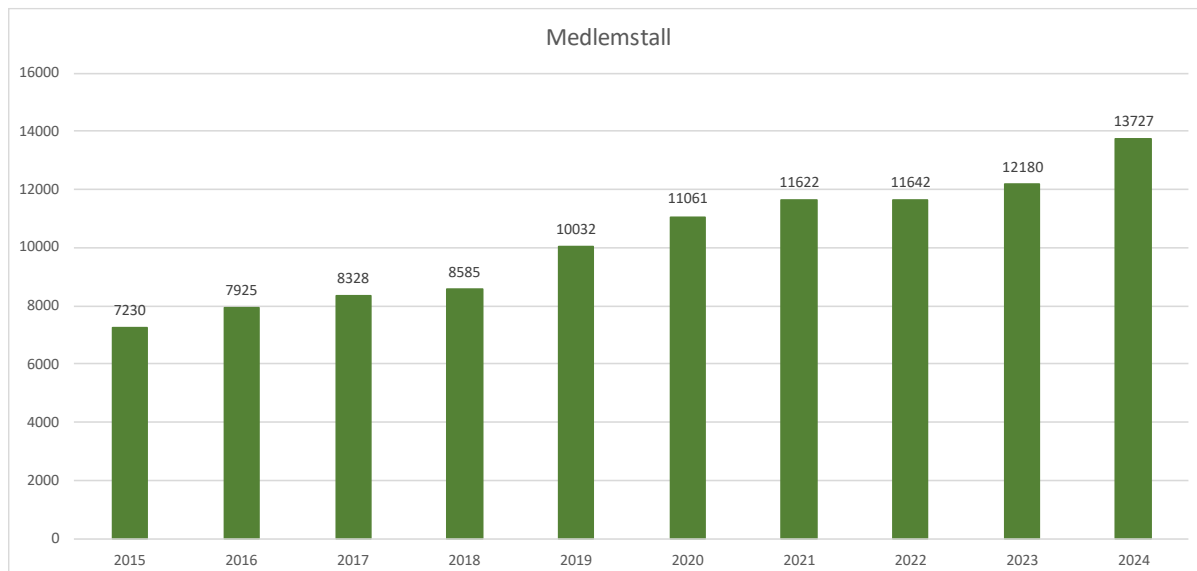
FNF (Forum for Natur og Friluftsliv) Oslo og Akershus

Håkon Eide Gundersen

Kari Balke Øiseth (vara)

Medlemsutviklingen

Det er registrert 13 727 medlemmer i NOA per 15. januar 2025, en oppgang på 1 547 medlemmer siden utgangen av 2023.

Sosiale treff

Det ble gjennom året arrangert månedlige sosiale treff, først på Kaffistova, så på Sentralen.

I juni inviterte NOA tillitsvalgte, frivillige og lokallagene til sommertreff på Søndre Sandås.

Onsdag 4. desember var NOAs tradisjonsrike julegrøt på Disen Gård. Tradisjonen tro ble det servert rømmegrøt og spekemat, julekaker og gløgg.

KONTORET

Det har i perioden vært 6-8 årsverk fordelt på følgende stillinger:

Håkon Eide Gundersen (100%):	Daglig leder
Hanna Løken (40%):	Kontomedarbeider og naturveileder
Helene Lode (100%):	Kommunikasjonsrådgiver
Gjermund Andersen (100%):	Spesialrådgiver skog- og markasaker
Maria Andersen (80%):	Naturveileder, prosjektansvarlig aktiviteter
Erik Kagge (75%):	Biolog og feltveileder
Christian Messenbrink (20%):	Vaktmestertjenester
Knut Olav Fossetstøl (100%):	Prosjektleder skoleprosjektet «Bynaturen»
Yves Vrancken (30%):	Prosjekt «Bynaturen» (sluttet 31.8.24)
Ingar Refvik Bondhus (50%):	Prosjekt «Bynaturen», Markakartet og aktiviteter
Emilie Ciarlo (20%):	Prosjekt «Bynaturen»
Adrian Baesu (50%):	Prosjekt «Bynaturen» (fra 8.1.24)
Erlend Hårtveit (20%):	Prosjekt «Markakartet»

Chiara Bertucci (100%):	Internship (fra 5.2.24 - 28.6.24)
Ingrid Helene Lunde Nilssen:	Arbeidspraksis januar 2025 (del av studie ved NMBU)
Aud Kvam:	Frivillig hjelper på kontoret i hele perioden
Jørgen Huse:	Frivillig regnskapsfører i hele perioden

ARBEIDSGRUPPER OG TEMALAG

Temalag

NOA har tre aktive temalag:

- Fjordgruppa
- Driftsstyret for Frønsvollen
- Markagruppa

Fjordgruppa 2024

Fjordgruppa består av engasjerte medlemmer som følger opp problemstillinger knyttet til Oslofjorden. Gruppa består av undergrupper for vern og biologisk mangfold, kantsoner, vannkvalitet og avrenning, samt strandsonen og det enkle friluftsliv.

Fjordgruppa arbeider for et bedre miljø i indre Oslofjord! Våre miljøkrav:

Vern

- Restaurering og vern av kantsonevegetasjon langs alle elver i indre Oslofjord inklusive munningsområdene. Tiltaket vil dempe effekten av erosjon ved intensiv nedbør samt begunste miljøet for anadrom fisk.
- Vern av indre Oslofjords gruntvannsområder. Tiltaket vil beskytte oppvekstområdene for dyrelivet (spesielt fisk) i fjorden.
- Fiske- og tråleforbud i indre Oslofjord for minimum 10 år.
- Et mer helhetlig vern der både marine forekomster, funksjons- og hekkeområder for fugl og verdifulle deler av strandsonen ses i sammenheng.

Rensetiltak

- Alt avløpsvann skal ha en rensegrad på 95 % for fosfor og 80 % for nitrogen.
- Alle elver renses for fremmede gjenstander samt hinder for vandrende fisk.
- Søppel, gammelt fiskeutstyr samt båtvrak etc. fjernes fra fjorden.

Restaurering

- Områder med mulighet for ålegress restaureres ved innplanting. Tilsvarende for tang og tare der hvor forholdene ligger til rette for dette.
- Alle småbåthavner utarbeider en plan for forbedringer av nærmiljøet i sjøen. Dette bør innbefatte vurdering av bl.a. kunstige rev for plante- og dyrelivet.
- Alle kai- og havneanlegg gjennomfører tiltak som forbedrer lokalmiljøet i sjøen.

Andre miljøproblemer

- Støy i fjorden: Forbud mot vannscootere. Elektrifisering av motorbåter.
- Klimaeffekter på fjorden.

- Miljøgifter i avløpsvann som antibiotika, østrogen og andre medisinerrester samt PFAS etc.

Grappa ble i 2024 ledet av Jørn Erik Bjørndalen og Elisabeth Sletten.

Se oppsummering av fjordgruppas arbeid i årsberetningens kapittel om «Fjorden».

Driftsstyret for Frønsvollen

Se oppsummering på baksidene.

Markagrappa 2024

Markagrappa er rådgivende organ for fylkeslaget i saker som angår Oslomarka. Grappa har medlemmer som ønsker informasjon og vil delta i diskusjoner om aktuelle saker. Det ble gjennomført i alt 9 møter på Søndre Sandås i 2024 med 12 til 20 møtedeltakere. Møteplan med vedlegg og referater når fram til mer enn hundre interesserte. Et betydelig antall saker blir diskutert; hovedsakelig om hogster, veibygging, byggesaker, arealvern og plan- og forvaltningssaker. NOAs administrasjon og prosjektgrupper jobber videre med sakene.

Vi arbeider for:

- Kartlegging, vern og restaurering av de mest verdifulle natur- og friluftsområdene
- Innsyn og reell mulighet for medvirkning i skogforvaltningen
- Formidling av informasjon om Markas natur- og opplevelseskvaliteter og hva som truer disse.

Vi arbeider mot:

- Flatehogst i naturskog, nærskog og annen opplevelsesrik skog (eventyrskog)
- Nye inngrep som skogsbilveier, idrettsanlegg, skytebaner og liknende.

Markagrappa ledes av Bjørn Faafeng (bjanfa@gmail.com).

INFORMASJONSARBEID

Hjemmesiden – www.noa.no og naturvernforbundet.no/osloogakershus

På NOAs hjemmeside publiseres artikler og saker om NOAs arbeid, uttalelser og aktiviteter. Mange av besøkende til NOAs nettsider kommer fra nyhetsbrevet NOAs ark og publiseringer på Facebook.

Grevlingen – NOAs medlemsblad

Grevlingen er NOAs medlemsblad og hadde fire utgivelser i 2024, med et opplag på om lag 9 000 eksemplarer. Hver utgave har et hovedtema, faste spalter og innlegg fra eksterne bidragsytere. Ingunn Lund Vang er Grevlingens redaktør.

Årets temaer:

- Nr. 1/2024 - Selvberging og matsikkerhet
- Nr. 2/2024 - Redd de biologisk rike elvedalene i Oslo
- Nr. 3/2024 - Fra forbruk til ombruk
- Nr. 4/2024 - Engasjer deg i Naturvernforbundet

NOAs ark - NOAs nyhetsbrev

Nyhetsbrevet gir viktig informasjon til medlemmer om NOAs arbeid og aktivitetstilbud, og blir sendt via e-post. I 2024 ble det sendt ut 5 nyhetsbrev fra NOA.

NOA i sosiale medier

NOA er aktive på både Facebook og Instagram. Per 18. mars 2025 har vi 4 771 følgere på Facebook og 1 282 følgere på Instagram.

I 2024 har vi også laget en tiktok-bruker, der vi har 53 følgere og stort engasjement på flere videoer.

Gruppen "Redd gammelskogen" har 6 425 medlemmer. Gruppen er viktig for formidling av gammelskogens verdi og utveksling av informasjon om aktuelle saker, trusler, skogpolitikk og mer.

NOA i media

05.03.2024, Vårt Oslo: [Naturvernforbundet sier ja til økologiske korridorer i oslomarka.](#)

["Uakseptabelt", sier skogeiere](#)

08.04.2024, Nationen: [Motkultur, Debatt | Konklusjonen framstår som ren synsing](#)

09.04.2024, Nationen: [Skog, Skogvern | Tull med tall](#)

24.04.2024, Romerikes Blad: [Nyheter, Lørenskog | Steile fronter på folkemøte: – Disse veiene er ikke så fordømt upopulære!](#)

03.05.2024, Aftenposten: [Politikerne avviser omstridt skogsbilvei](#)

08.05.2024, Nationen: [Skog, Skogbruk | Hogst i blinde](#)

10.05.2024, Avisa Oslo: [Grefsenkollen, Nordre Aker | Ingen fant Haralds hytte på 25 år.](#)

[Frykter planene vil ødelegge det skjulte gjemmestedet](#)

31.05.2024, Varingen: [Grønn samling med klimaministeren: – Dette er noe helt nytt](#)

12.06.2024, Nordre Aker Budstikke: [Nærmiljø, Sognsvann | Stor utendørs fotoutstilling nær Sognsvann: – Vi håper den vil begeistre, berøre og bevege folk](#)

20.08.2024, Nordre Aker Budstikke: [Nærmiljø, Nordberg | Nå er de i gang med å forvandle plassen](#)

20.10.2024, NRK: [Krever ny innsynsløsning for alle hogstsøknader i Marka](#)

22.10.2024, Vårt Oslo: [– Lokalisering av utenriksfergene på Filipstad virker uaktuelt. Det er godt nytt](#)

26.10.2024, Budstikka: [Debatt, Oslofjorden | Åpning vil være en trussel mot den viktige dypvannsfornyelsen](#)

17.11.2024, NRK (NTB-sak, bredt distribuert): [Naturvernforbundet frykter økosystemet i Oslofjorden vil kollapse](#)

18.11.2024, Nordre Aker Budstikke: [Marka, Nordmarka | «Motorveien» er ikke med i planen for Oslos skoger: – Forstår at det er mange som reagerer](#)

24.11.2024, Avisa Oslo: [Byttemarked, Rådhuset | Arrangerte klesbyttemarked og ombruksjuleverksted på Rådhuset i Oslo](#)

25.11.2025, Akers Avis Groruddalen: [Naturmøte på Årvoll gård vekket stor interesse](#)

27.11.2024, Journalen Oslomet: [Klesbyttemarked: Et bærekraftig alternativ i førjulstiden](#)

16.01.2025, NRK: [Protester mot endringer i markaloven: – Bygger ned bit for bit](#)

22.01.2025, Ås Avis: [Frykter hogst inntil verneområde: – En merkelig systemsvikt](#)

01.02.2025, Nationen: [Frekkhetens nådegave](#)

12.02.2025, Ås Avis: [Variert skog på Vestnebb: Supplement til Kjøyabukta naturvernområde?](#)

13.02.2025, Ringerikes Blad: [Hogst ble stoppet, nå sendes saken tilbake: – For viktig til å drive hogst i](#)

14.02.2025, Nationen: [Selvsagt er det konflikt](#)

17.02.2025, NRK: [Nå blir det skogsbilvei i Østmarka: – En skandale](#)

01.03.2025, Nordre Aker Budstikke: [De har store planer på den gamle husmannsplassen](#)

09.03.2025, Varingen: [Kan naturvern og moderne skogbruk forenes?](#)

14.03.2025: NRK: [Klager skogsbilveiplaner i Østmarka utenfor Oslo til Sivilombudet](#)

15.03.2025: Tønsbergs Blad: [Naturvernforbundet besøkte Torød: – Mulig å unngå flatehogst](#)

(Merknad: NOA mottar tilskudd fra Naturvernforbundet til Gjermund Andersens nasjonale arbeid med skog og skogforvaltning. Alle nyhetsartikler og debattinnlegg med og av Gjermund Andersen er derfor inkludert i oversikten over, uavhengig av geografi.)

Eksterne foredrag og representasjon

April 2024: Gjermund Andersen holdt foredrag på TREseminaret på Dovre

12.06.2024: Håkon Eide Gundersen holdt innlegg om bevaring av naturskog i Marka på temamøtet "Arealforvaltning i naturkrisens tid" i Nittedal.

06.09.2024: Gjermund Andersen holdt foredrag for Oslo Snekkermesterlaug.

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

18.10.2024: Gjermund Andersen holdt foredrag om skogforvaltningens betydning for virkeskvalitet på Håndverkertreff i Middelalderparken.

14.11.2024: Erik Kagge var foredragsholder på temamøte om naturrestaurering i regi av Lillomarkas Venner og Naturvernforbundet i Groruddalen.

18.01.2025: Gjermund Andersen holdt innlegg på "Gull og grønne skoger – hvordan utvikle skogsdriften til å bli både bærekraftig og lønnsom?" i Kolben kulturhus, Kolbotn.

03.02.2025: Maria Andersen holdt foredrag med tittelen "På tur i eventyrskogen" på Forskerfrøkonferansen 2025.

21.02.2025: Erik Kagge holdt innlegg om skogforvaltning og biologisk mangfold på Natur og Unge Voksne i Oslos hytteseminar i Nordmarka.

04.03.2025: Gjermund Andersen holdt foredrag med tittelen «Kan naturvern og moderne skogbruk forenes?» på Naturvernforbundet i Nittedals årsmøte.

13.03.2025: Håkon Eide Gundersen holdt foredrag for Juridisk Klimaforening om NOAs erfaringer med miljøinformasjonsloven ved krav om miljøinformasjon i skog

19.03.2025: Knut Olav Fossestøl holdt NOAs innlegg på OOFs informasjonsmøte om Behovsplan for friluftsliv, parker og nærnatur.

20.03.2025: Gjermund Andersen holdt innlegg på befaring ved Sognsvann om lukket hogst med klima- og miljøministeren, landbruks- og matministeren og Bymiljøetaten i Oslo kommune

(Oversikten er ikke uttømmende)

Markakalenderen 2025

Markakalenderen er NOAs mest populære salgsvare og årets opplag var på 2500 eksemplarer. Kalenderen har også i år blitt solgt ved en rekke utsalgssteder i Nordmarka, Østmarka, Vestmarka, Sørmarka, Sørkedalen, Lillomarka, Bærumsmarka og sentrale Oslo. Redaksjonen for markakalenderen har bestått av Harald Bratland Carlsen og Gjermund Andersen.

Kalenderen har blitt annonsert i Grevlingen, i NOAs nyhetsbrev, på NOAs nettsider og på NOAs Facebook-side. Alle inntekter fra kalendersalget går til NOAs arbeid. Stor takk til alle bidragsytere!

NOAs PROSJEKTER

NOA fikk i 2024 støtte til følgende prosjekter (prosjektnummer og navn benyttet i prosjektrengskapet i parentes):

- **Aktiviteter og arrangementer i Oslo** (3 Aktivitetsstøtte Oslo):
 - o Støttet med kr 275 000,- fra Miljødirektoratets tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter i Oslo
 - o Støttet med kr 150 000,- fra Oslo kommunes egen tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter.
 - o Støttet med kr 10 200,- fra Oslo kommune til gjennomføring av klesbyttemarked på Rådhuset i ombruksuka november 2024
 - o Støttet med kr 31 220,- fra Sparebankstiftelsen DNB til gjennomføringen av "Naturens julemarked" på Søndre Sandås desember 2024.
 - o Kr 85 000 mottatt i 2024 gjelder etterskuddsvis betaling for aktiviteter gjennomført tidligere år.
 - o Se omtale av gjennomførte aktiviteter under «Naturformidling».
- **Aktiviteter og arrangementer i Akershus** (6 Friluftsliv Akershus):
 - o Støttet med kr 60 000,- til fra Miljødirektoratets tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter i Akershus. Midlene er ikke benyttet og det er søkt om å overføre bruken av midlene til 2025.
- **Skogkartlegging** (25 Skogprosjekt):
 - o Mottatt kr 400 000,- øremerket skogkartlegging i regi av skogutvalget.
- **Samlet plan Marka** (32):
 - o Støttet med kr 350 000,- fra Viriks legat til arbeidet med NOAs samla plan for vern og restaurering av markanaturen.
- **NOAs skoleprosjekt** (40 Bynaturen):
 - o Støttet med kr 150 000,- fra Oslo kommune
 - o Støttet med kr 9 000,- fra NIS Foundation.
 - o Se omtale under kapittelet om "Bynaturen".
- **Skogdag ved Sognsvann** (42 Skogdag):
 - o Støttet med kr 163 700,- fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær", finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, til å ta med barnehager og skoleklasser på tur i skogen ved Sognsvann.
 - o Se omtale under "Naturformidling".
- **Perfekt uorden eller trær på geledd?** (43 Skådalen)
 - o Støttet med kr 163 700,- fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær", finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, til å ta med barnehager og skoleklasser på tur i skogen ved Sognsvann.
 - o Se omtale under kapittelet om "Bynaturen".
- **Skogturer** (44 Skogturer)
 - o Støttet med kr 35 300,- fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær", finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, til å gjennomføre åpne turer som viser forskjellen for opplevelse og arts mangfold mellom naturskog og plantet kulturskog.

- **Skogkartlegging**
 - o Mottatt kr 80 866,- fra andre fylkeslag og lokallag til skogkartlegging utført av Erik Kagge som del av prosjektet "Skogen - mer enn bare trær", finansiert av Sparebankstiftelsen DNB.
- **Møtelåven** (50 møtelåven):
 - o Støttet med kr 500 000,- (privat gave) til finansiering av planarbeid og gjennomføring av oppgradering/utvidelse av låven på Søndre Sandås til et møte- og undervisningslokale.
- **Inkluderende naturformidlingsaktiviteter** (51 Naturen som inkl. arena):
 - o Støttet med kr 170 000,- fra Naturvernforbundet til naturglede-aktiviteter.
 - o Støttet med kr 20 000,- fra Bydel Bjerke til friluftslivsaktiviteter for bydelens innbyggere
 - o Støttet med kr 46 260,- fra Bydel Gamle Oslo til friluftslivsaktiviteter for bydelens innbyggere
 - o Støttet med kr 8 000,- fra Bydel Stovner til friluftslivsaktiviteter for bydelens innbyggere

I tillegg til prosjektmidler mottatt i 2024 nevnt ovenfor er enkelte prosjekter gjennomført helt eller delvis med midler mottatt tidligere år.

Prosjektene og den eksterne finansieringen gjør oss i stand til å få utført et stort og viktig arbeid som vi ellers ikke ville maktet. NOAs styre er derfor svært takknemlig for alle prosjektbidragene og denne muligheten til å vide ut vårt arbeid.

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - REGNSKAP 2024

Balanse pr. 31.12	2024	note	2023
Eiendeler			
Fordringer			
Debitorer utestående salg	35 000,00		20 000,00
Debitorer diverse	864 723,08	1	606 157,50
sum fordringer	899 723,08		626 157,50
Bankinnskudd	2 822 550,39	2	4 395 032,60
Kasse	3 446,00		2 791,00
sum	3 725 719,47		5 023 981,10
Egenkapital			
Egenkapital	1 014 537,95	3	1 230 399,76
sum egenkapital	1 014 537,95		1 230 399,76
Gjeld			
Kreditorer	294 688,82	4	158 525,56
Kreditor lønn	30,00		0,00
Skattetrekk	167 877,00		154 050,00
Skyldig arbeidsgiveravgift	122 000,00		116 293,00
Avsatt feriepenger	507 431,00		420 322,00
Avsatt arb.g.avg. på feriepenger	71 547,00		59 265,00
Avsatt Frønsvoll	49 679,48		149 679,48
Disponibelt for prosjektene	1 497 928,22	11	2 735 446,30
sum gjeld	2 711 181,52		3 793 581,34
Sum gjeld og egenkapital	3 725 719,47		5 023 981,10

8. mar.. 2025

Nikolai Norman (8. mar.. 2025 22:32 GMT+1)

Georg Michael Reiss (9. mar.. 2025 19:29 GMT+1)

Sigmund Hågvar (10. mar.. 2025 22:52 GMT+1)

Berit Lid Scharff (9. mar.. 2025 08:57 GMT+1)

Håkon Eide Gundersen (8. mar.. 2025 21:54 GMT+1)

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - RESULTATREGNSKAP 2024

	2024	noter	2023	2024	budsjett	2023
				("prosjekt NOA")		
Inntekter						
Offentlige bidrag / driftstilskudd	672 968	5	671 000	672 968	675 000	671 000
Salgsinntekter	276 084	7	241 229	276 084	275 000	241 229
Kontingentandeler NNV	1 178 741		1 121 775	1 178 741	1 150 000	1 121 775
Andre inntekter	1 647 081	6	1 620 261	1 647 081	1 055 000	1 620 177
Prosjektoverskudd til NOA	325 532			325 532		84
Inntektsført fra avsetning Frønsvollen	100 000			100 000		
Inntektsført til dekning av prosjektkostnader (inkl. NOAs dekning av underskudd)	3 803 048	11	3 721 925			
sum	8 003 454		7 376 189	4 200 406	3 155 000	3 654 265
Utgifter						
Lønn/honorarer inkl. sos.utg.	5 641 402	10	5 110 518	2 637 713	2 350 000	2 737 095
Grevlingen	458 594		419 455	458 594	400 000	419 455
Salgsutgifter	65 713	7	63 951	65 713	65 000	63 950
Kontorkostnader	208 230	8	224 631	208 230	240 000	224 631
Informasjonstiltak	86 841		34 274	86 841	100 000	34 274
Transport og reise	54 990		7 446	54 990	25 000	7 446
Andre utgifter inkl. drift av Søndre Sandås	945 318	9	978 421	945 318	203 000	978 421
Prosjektunderskudd dekket av NOA	135 629	11	14 163	135 629		14 163
Prosjektutgifter utover lønn	799 359	11	1 348 502			
sum	8 396 076		8 201 359	4 593 028	3 383 000	4 479 435
Driftsresultat	- 392 622		- 825 170	- 392 622	- 228 000	- 825 170
Finansinntekter	179 273		156 349	179 273	150 000	156 349
Finanskostnader	2 513		1 534	2 513	2 000	1 534
Netto finansresultat	176 760		154 815	176 760	148 000	154 815
resultat	- 215 862		- 670 355	- 215 862	- 80 000	- 670 355

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS REGNSKAP 2024

Noter til regnskapet

Fordringer og gjeld

Alle fordringer og gjeld behandles som kortsiktig så lenge løpetiden er 12 måneder eller kortere.

Skatter og skattekostnad.

I utgangspunktet er NOA ikke skattepliktig for den virksomheten som drives i dag.

(2023)

1 Debitorer (utenom salg)

Oslo kommune: Lokalleie Søndre Sandås 2025	5 130
Oslo kommune: Bidrag til P 3 klesbytte	8 000
Senter for bygdekultur: for skogarbeid	11 469
NAV: lønnstilskudd desember mottatt 2025	16 987
NNV: MVA-kompensasjon mottatt 2025	575 961
NNV: bidrag skogarbeid 2024 mottatt 2025	200 000
NNV: arbeid med kartlegging P 46 i 2024 mottatt 2025	7 456
NNV: dobbeltbetalt medlemskap	390
NNV: for Helenes arbeid med Tiktok	7 456
NNV: bidrag prosjekt 51 - utbet. 2025	11 874
NNV Oslo Øst: bidrag vervekampanje mottatt 2025	20 000
	<u>864 723</u>

2 Bankinnskudd

Konto 1280 05 02347	178 680
Konto 1280 60 90113	231 284
Konto 1280 60 71976 (skattetrekk-konto)	150 000
Konto 9820 42 88682 (OBOS)	2 261 276
Konto 1280 30 52784	1 310
	<u>2 822 550</u>

3 Egenkapital

Egenkapital 31.12.2023	1 230 400
Resultat 2024	-215 862
Egenkapital 31.12.2024	<u>1 014 538</u>

4 Kreditorer

NNV: utbetalt for mye kontingentandel i 2024	49 950
NNV: Pensjonskostnader i NOA betalt av NNV	99 824
NNV: mottatt støtte - uavklart inntektsføring	130 000
Sofienberg spelemannslag: spilling julemarked	3 000
La humla suse: oppdfrag julemarked	6 500
Miljøagentene: oppdrag julemarked	3 400
Maria: utlegg julemarked	2 015
	<u>294 689</u>

5 Offentlige bidrag - driftstilskudd

Oslo kommune - driftstilskudd	500 000	(500 000)
Akershus fylkeskommune	172 968	(171 000)
	<u>672 968</u>	

6 Andre inntekter

Private bidrag	72 994	(334 380)
Grasrotandel Norsk Tipping	65 813	(71 809)
MVA-kompensasjon - mottatt januar 2024	575 961	(479 493)
Skogarbeid	214 104	(398 724)
Videoutstyr	28 268	
Vervekampanje (støtte til kampanjen)	455 000	
Frønsvollen - salg og overnatting	48 073	(35 330)
Frønsvollen - inntekstført avsetning	0	(10 079)
Annet	7 456	(3 666)
Fakturert kontorhold (prosjekter)	179 412	(171 711)
	<u>1 647 081</u>	

7 Salgsinntekter (brutto)

Salg av kalender inkl. stip.salgsinntekt januar 2025	226 392	(194 206)
Salg Tanumboka	13 718	(6 459)
Salg av Eventyrskogboka	5 229	(7 292)
Salg av Nytt skogbruk!	4 323	(2 552)
Salg av Grønne tekster	2 196	(5 303)
Salg av Naturglede	11 573	(8 156)
Salg av Artsmangfold	10 658	(14 528)
Salg av Slåtteeng	1 102	(1 191)
Annet salg	892	(1 542)
	<u>276 084</u>	

Salgsutgifter

Tillaging av kalender	64 563	(63 951)
Kjøp av bøker - videresalg	1 150	
	<u>65 713</u>	
Porto utsending kalender - anslått	16 000	(15 000)
Porto utsending av bøker og andre varer - anslått	3 000	(3 000)

8 Kontorkostnader (inkludert posten diverse)

Forsikring (ikke bygning - føres på drift Søndre Sandås)	13 764	(4 076)
Porto	19 392	(18 449)
Tele- og datatrafikk	32 980	(40 099)
Multifunksjonsmaskin (kopi, printer...)	42 306	(42 938)
Abonn. Litteratur	9 947	(21 294)
Dataprogrammer - lisenser ekskl. egen post kommunikasjon	14 688	(11 982)
Andre kontorutgifter	75 154	(85 792)
	<u>208 230</u>	

9 Andre utgifter inkl. drift av Søndre Sandås

Drift av Søndre Sandås		
Strøm	37 408	(44 057)
Renhold og Biovac	49 844	(44 449)
Vedlikehold mv.	258 840	(128 623)
	<u>346 092</u>	
Frønsvollen	36 780	(45 409)
Skogarbeid	9 214	
Videoutstyr	26 272	
Vervekampanje	500 000	

Andre utgifter	26 961	(1 979)
	<u>945 318</u>	

10 Lønnskostnader og honorarer til daglig leder og styre

Bruttolønn	4 167 668	(3 512 948)
Opparbeidede feriepenger i 2024	522 172	(439 808)
Pensjonskostnader (etter fratrekk av egenandel)	364 176	(573 060)
Yrkesskadeforsikring	14 401	(13 332)
Arbeidsgiveravgift	698 703	(575 682)
Refusjon sykepenges	-2 106	(-40 601)
Refusjon lønnstilskudd fra NAV	-176 362	(0)
Revisor	52 750	(32 500)
	<u>5 641 402</u>	

Totalt antall lønnede årsverk i NOA er ca 8,3 fordelt på 14 personer.

Prosjektene er internfakturert for lønn med tilhørende kostnader; totalt ca kr 3 003 000. For de fleste av lønnskostnadene er det i tillegg fakturert for kontorhold tilsvarende 6 % av lønn, totalt ca kr 180 000.

NOA har to pensjonsordninger for de ansatte. Den ene ordningen er en ytelsespensjon som nå er lukket.

Det er en aktiv deltager, som er flyttet til den andre ordningen i 2023.

Alle ansatte er nå tilknyttet en tilskuddsordning.

Begge ordninger tilfredsstiller kravene når det gjelder obligatorisk tjenestepensjon.

Håkon Eide Gundersen (daglig leder hele året. Ansatt i 100 % stilling hele året. Utgifter inkluderer arbeidsgiveravgift.

Lønn inkl. opparbeidede feriepenger	819 000	(767 000)
Utgift til pensjonsordning	39 000	(37 000)
	<u>858 000</u>	

Styret inkludert styreleder	0
-----------------------------	---

11 Prosjekter - over- og underskudd

Se egen side.

NOA PROSJEKTER 2024

samlet oversikt

Prosjekt:		Ubenyttede midler tidligere år	Mottatte midler 2024/25 Ikke innteksført	Disponible midler som ennå ikke er innteksført i 2024	Prosjektresultat 2024 (inntekter - utgifter)	Innteksført til dekning av prosjektunderskudd	Resultat etter inntektsføring og flytting mellom prosjekter	Underskudd som dekkes av NOA	Overskudd til NOA	Sum disponible 2025	
3	Aktivitetsstøtte Oslo	0	510 000	510 000	-514 167	510 000	-4 167	4 167		-0	avsluttes
6	Friluftsliv Akershus		60 000	60 000			0			60 000	
10	Markaopplevelser	200 000		200 000			0			200 000	
11	Søppelrydding	14 243		14 243			0			14 243	
13	Nærnaturskolen	0		0	-151 326		-151 326			-151 326	
20	Kulturlandskap	117 062		117 062			0		-117 062	0	avsluttes
25	Skogprosjekt	22 291	400 000	422 291	-272 040	272 040	0			150 250	
31	Redd gammelskogen	5 000		5 000		5 000	5 000		-5 000	0	avsluttes
32	Samlet plan marka	293 937	350 000	643 937	-436 264	436 264	0			207 673	
40	Bynaturen	950 822	150 000	1 100 822	-1 219 844	1 100 822	-119 021	119 021		0	avsluttes
42	Skogdag		163 700	163 700	-164 176	163 700	-476	476		0	avsluttes
43	Skådalen		174 000	174 000	-175 413	174 000	-1 413	1 413		-0	avsluttes
44	Skogturer		35 300	35 300	-6 186	6 186	0			29 114	
46	Kartlegging			0	-3 642		-3 642	3 642		0	avsluttes
50	Møtelåven		500 000	500 000	-87 517	87 517	0			412 483	
51	Naturen som inkl.arena	28 956	206 134	235 090	-235 090	235 090	0			0	
64	Viriks legat 3 bøker	3 470	0	3 470			0		-3 470	0	avsluttes
70	Østmarkavern*	539 006	0	539 006	-3 200	3 200	0		-200 000	335 806	
80	Formidling Søndre Sand	489 920	0	489 920	-250 235	250 235	0			239 685	
90	Formidling Frønsvoll	70 740	0	70 740	-77 651	70 740	-6 911	6 911		-0	avsluttes
sum alle		2 735 446	2 549 134	5 284 580	-3 596 749	3 314 794	-281 955	135 629	-325 532	1 497 928	

* P 70 Østmarkavern overfører kr 200 000 til NOAs drift, men prosjektet avsluttes ikke.

LOKALLAG

Det er 16 lokallag i NOA som bidrar aktivt i lokale saker. Gjennom ditt lokallag kan du engasjere deg i saker i ditt nærmiljø!

Oversikt over lokallag og studentlag med kontaktinformasjon trykkes i hver utgave av medlemsbladet Grevlingen og er også tilgjengelig på NOAs hjemmesider.

Lokallag/studentlag	Antall medlemmer 15.01.2025	Leder/kontaktperson
Naturvernforbundet i Asker	773	Jan Häusler
Naturvernforbundet i Bærum	1 857	Kari Balke Øiseth
Naturvernforbundet i Groruddalen	848	Vera Johannessen
Naturvernforbundet i Jevnaker	58	Per O. Brørby
Naturvernforbundet i Lillestrøm	442	Nikolai Oldervik
Naturvernforbundet i Lørenskog	211	Tom Clark
Naturvernforbundet i Nannestad og Gjerdrum	123	Todd Nore
Naturvernforbundet i Nes	153	Karin Irene Olsen
Naturvernforbundet på Nesodden	449	Peter Schjølberg
Naturvernforbundet i Nittedal	224	Hanna Hånes
Naturvernforbundet i Nordre Follo	554	Bjørn Gunnar Ganger
Naturvernforbundet Oslo Nord	2 240	Henrik Hovland
Naturvernforbundet Oslo Sør	1 652	Maiken P. Sele
Naturvernforbundet Oslo Vest	1 881	Henninge Torp
Naturvernforbundet Oslo Øst	1 507	Mari Gjerdåker
Naturvernforbundet på Ås	315	Kristoffer Thoresen
Medlemmer uten lokallagstilhørighet	440	
Sum medlemmer	13 727	

Årsmelding for Frønsvollen 2024

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, NOA, drifter Frønsvollen for Oslo kommune. For en billig leie skal NOAs driftsgruppe på Frønsvollen vedlikeholde bygningene, tilby overnatting til medlemmer og legge til rette for beitedyr fra Bogstad gård på vollen.

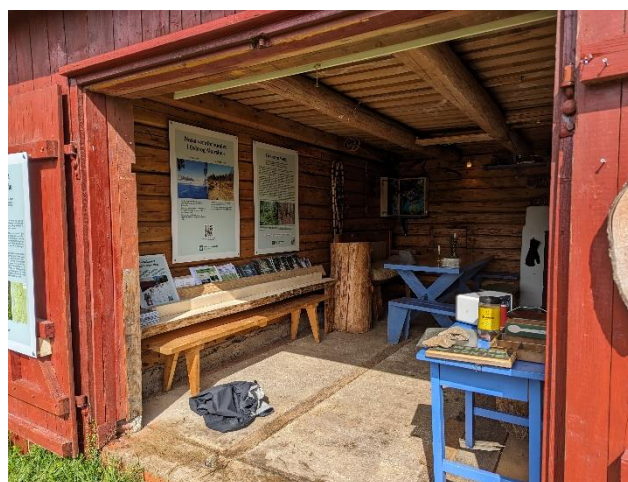
Driftsgruppa drifter stedet gjennom å administrere utleie, holde planleggingsmøter, felles dugnader, diverse arbeidsøkter utenom dugnadene og oppsyn gjennom året. Gruppa besto i 2024 av Nikolai Norman, Jan Häusler, Kari Feiring, Paulina Dudzinska, Aud Kvam, Bjørn Faafeng, Thor Holen, Else-Berit Rydningen og Jens Bertheussen frem til han plutselige bortgang mars 2024.

På driftsgruppemøtene i mars og i august på Søndre Sandås diskuterte vi hva vi ønsket å få til på Frønsvollen og planla dugnader og aktivitetsdager i september.

Dugnader: På dugnadene en helg i mai, juni, september og oktober stilte de fleste i driftsgruppa opp en eller to dager. I år hang vi opp nye informasjonsplakater i stallen og på stallveggen. Plakatene var finansiert av Sparebankstiftelsen etter en søknad fra NOA. Vi hadde diverse møter for å bestemme innholdet, utseendet og plassering av plakatene. De ble mer informative, ryddige og solide enn tidligere oppslag. Flere av plakatene er rettet mot barn. Det ble laget ny hylle til brosjyrer i

Stallen, vasket og ryddet i hovedhuset, potetjordene ble spavendt og gjødslet, poteter satt og grønnsaker plantet, gress slått, bed luket, elektriske gjerde satt opp om våren og demontert om høsten slik at snø ikke ødela oppheng. Sparklet og malte baderomsdør, malte husvegger, vindskier og vinduer, skiftet hengelåser, skiftet hovedlås i stallen, felte trær, saget plank, saget og kløyvde ved. Utbedret sti ned til Heggehullet, slemmet pipe, skiftet takstein, reparert utebenker, laget lagringsplass for planker. Og enda mer. Veldig drivelig å jobbe sammen på dugnadene. Flere forbipasserende stoppet opp og tok i et tak.

Diverse spontane dugnader: Felte trær, sagde plank, bar ved, drenerte vekk vann under stallen.

Fuglekasserens: søndag 23.mars: Vi tar med oss de 10 som dukket opp på den årlige runden fra tre til tre hvor det er hengt opp 25 fuglekasser. Halvparten av kassene hadde vært brukt til reir og gammelt reirmaterialer ble fjernet. Noen kasser ble kun brukt som viktig vinterly og inneholdt kun fuglelort som ble fjernet. Noen kasser trengte reparasjon. Fuglene blir matet hele året med solsikkefrø. Viktig for fuglene om vinteren og særlig setter folk pris på dompappene som ofte sees på Frønsvollen. Svartmeis, granmeis, toppmeis, kjøttmeis og blåmeis må også nevnes som ivrige gjester på fuglemateren.

Biegruppa: tok vare på biene i to bikuber. Mye fin honning ble produsert.

Aktivitetsdag, som årlig er rettet mot barnefamilier, ble avviklet søndag 7.september. Stallen var åpen hvor kaffe, te, saft, vafler og eplekake ble satt fram. For barna var pinnebrødsteking populært og de syntes det var gøy å grave og finne poteter i jorda. De fikk med seg en pose med poteter hjem. Det var demonstrasjon av bikuber og smak på Frønsvollens honning. Noen aktiviteter utgikk grunnnet sykdom. Folk hygget seg på tunet. Mange gode samtaler om markarbeid og Naturvernforbundet. Ca. 25 barn og flere voksne tilbrakte timer på Frønsvollen i ganske fint vær.

Julemiddagen i oppvarmet stall og juletre på tunet avsluttet året for driftsgruppa. Reinskavgryte, karamellpudding og eplekake. Noen overnattet, andre gikk hjem i vinternatten. Vi ønsker eventuelle nye i gruppa velkommen til dugnader og sosialt samvær.

Utleie: Frønsvollen leies ut om en i følget er medlem av Naturvernforbundet. De som leier kommer med gode tilbakemeldinger. "Her er trivelig ut og inne og her er alt vi trenger". Om leie kan en lese på Frønsvollens hjemmeside. Skjemaet Leie av Frønsvollen ble laget og tatt i bruk høsten 2024 for å få bedre kontroll på at leie blir betalt av de som bruker stedet. I 2024 gikk Frønsvollen med overskudd.

Stallvakter: De som leier i helgene i barmarksesongen, får avslag på leiekostnadene om de holder stallen åpen med tilbud om varm drikke og ofte vafler og en markaprat. Dette setter turfolket, som kommer forbi, pris på.

Beitevakt: Vollen blir vedlikeholdt for å gi godt beite for kyr. Også i sommer var det kyr på beite på to inngjerdete områder. De fleste dager mens dyra var der, var Frønsvollen leiet ut. Vi måtte ha tilsyn med at dyra hadde vann, at de var innenfor gjerdet, at alt så bra ut. I sommer oppdaget en leietager at en kalv var i dårlig forfatning. Det ble meldt fra til Bogstad gård som kom og hentet kalven og kua. De takket for årvåkenhet.

